

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та
житлово-комунальних послуг

29 липня 2025 року

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

ГРИБ В.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хочу бути просто коректним.

ГРИБ В.О. ...міністр енергетики України пані Світлана Гринчук. Так що welcome.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Світлана Василівна Гринчук.

ГРИБ В.О. Світлана Василівна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просто хочу, щоб десь в штангу не дати, потім мені зауваження будуть робити.

Добре. Тому раді вас бачити. В нас є сьогодні декілька питань по суті законопроектів. Але я пропоную наступне. Щоб спочатку ми поспілкувалися зі Світланою Василівною, в неї потім є нарада в Прем'єр-міністра, тому вона десь о третій годині має йти. Тому щоб у нас було достатньо часу, а потім ми вже розглянемо законопроекти, щоб ми якось не сильно обмежувались в часі, коли в нас буде спілкування.

Прошу, Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Я, в принципі, не проти. Єдине, що хотів попросити, коли ви підете, хто буде від міністерства, бо мені дуже важливо по законопроектах позиція міністерства.

ГРИНЧУК С.В. Доеднається онлайн.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Доеднається хтось, заступник. Все, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Тоді я пропоную, щоб ми підтримали порядок денний і встановили кворум на комітеті. Тільки по порядку спочатку в нас спілкування з Світланою Василівною Гринчук, а потім ми йдемо по тих законопроектах, де ми головний, і потім, де комітет неголовний, і по інших питаннях.

Тоді ставлю на голосування таку пропозицію, щоб підтримати порядок денний.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович. Кіт Андрій Богданович.

Козир Сергій В'ячеславович. Козир Сергій В'ячеславович.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

Красов... Напишіть в чат, може, ще не всі доєдналися.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович. Мулик Роман Миронович.

Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

Хлапук Максим Миколайович.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

Юнаков Іван Сергійович.

Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко – за.

Чи не з'явилися раптом Ігор Петрович Кісільов, Андрій Богданович Кіт, Сергій В'ячеславович Козир, Олексій Ігорович Красов, Роман Миронович Мулик, Інна Романівна Совсун, Максим Миколайович Хлапук, Юрій Анатолійович Шаповалов, Юнаков Іван Сергійович? Немає. Добре.

15 голосів – за. Рішення прийнято. Кворум у нас сьогодні є.

Тому переходимо тоді до першого питання. Я пропоную зробити наступним чином. Декілька хвилин для наступного слова Світлані Василівні і

потім запитання-відповіді, це завжди така більш жива, більш корисна може бути розмова. Тому прошу, Світлана Василівна, вам слово.

ГРИНЧУК С.В. Дуже дякую, Андрій Михайлович.

Доброго дня, шановні колеги. Дякую дуже за запрошення. Мені приємно, що ми сьогодні зустрілися, як і фізично, так і колеги онлайн для того, щоб обговорити, по-перше, пріоритети міністерства, по-друге, співпрацю між міністерством і комітетом. Тому що для реалізації всіх пріоритетів, які ми маємо на сьогодні, звичайно, така співпраця, плідна співпраця вона є не просто важливою, а вкрай необхідною.

Якщо говорити про пріоритети міністерства, то перший пріоритет він залишається незмінним, оскільки нас очікує наступна скоріше за все воєнна зима, і ми повинні бути готові для того, щоб пройти цей період не гірше, ніж, допустимо, попередню зиму, коли нам вдалося досягти мінімального відключення.

Сьогодні у нас не просто знайомство, ми з вами знайомі з попередніх періодів. Як ви знаєте, я була заступником міністра енергетики і ми практично з кожним з вас плідно спілкувалися і співпрацювали. Дякую вам за допомогу тоді, і сподіваюся на допомогу і підтримку тепер в більш такому важливому і відповідальному періоді для мене, особливо в підготовці дійсно до опалювального сезону. Я думаю, що це пріоритет не тільки для міністерства, це пріоритет для уряду і для Президента, і, звичайно ж, для Верховної Ради, і для галузевого комітету.

Я не знаю, у нас ведеться запис, тому, напевно, чутливі питання я все одно буду обходити щодо там певних цифр і всього іншого. Але у нас продовжує достатньо успішно вестися ремонтна кампанія. Ми відновили і плануємо до початку опалювального сезону, до початку холодів відновити додаткові потужності як теплової, так і гідрогенерації. Крім того, як ви знаєте, ведеться ремонтна кампанія на всіх атомних енергоблоках поступово. І до 1 листопада цього року ми маємо мати вже всі блоки в роботі для того,

щоб, як і в попередні три зими, у нас базова генерація 7 і 8 гігават була доступною і забезпечувала основні наші потреби.

Але крім цього, звичайно, важливим і ключовим питанням саме цієї зими є накопичення ресурсів особливо природного газу. Як ви знаєте, що у нас особливо газова інфраструктура знаходиться зараз під такими прицільними атаками ворога і страждають в різних регіонах об'єкти і газотранспортної інфраструктури, і видобутку, через що у нас було значно втрачено потужності по видобутку, але зараз ми практично вже дійшли до точки відновлення. Мається на увазі, повернули практично до того, як було до цих атак, і продовжуємо нарощувати. І, звичайно, великий акцент у нас зараз на імпорті природного газу.

Ми на сьогоднішній, на даний момент вже забезпечені практично фінансовими ресурсами для того, щоб закупівля практично до початку зими продовжувалася і ми накопичили до початку опалювального сезону, цю цифру вже всі озвучили, 13,2, мінімум 13,2 мільярда метрів кубічних природного газу в сховищах. Поки що рухаємося по плану, навіть з певним випередженням. І закачка, і видобуток кожного дня в нас відповідно до плану, часто, як я вже сказала, навіть з перевищенням планових показників. Залучені додаткові ресурси, підписані вже домовленості.

Цих ресурсів нам, в принципі, достатньо для того, щоб забезпечити імпорт, ну і, звичайно, нарощувати внутрішній видобуток, а також займатися захистом, не просто захистом тієї інфраструктури, яка пошкоджена, а вже, аналізуючи свої проблемні питання під час атак, з якими ми стикаємося, щоб якомога швидше відновлювати не просто пошкоджену інфраструктуру, а відновлювати всі шляхи транспортування і видобутку природного газу, у нас теж уже напрацьовані з колегами і з Нафтогазу, і з ОГТСУ технічні рішення для того, щоб система могла швидше і гнучкіше реагувати на ті виклики, з якими стикаємося, формуємо резервний запас обладнання. Це стосується як нафтогазового сектору, так і генерації, і системи передачі, і системи

розподілу електроенергії, для того щоб ми могли швидко реагувати на ті пошкодження, які маємо.

А пошкодження є, і це стосується не тільки нафтогазового сектору, нафтогазовий просто страждає по всій території України, тому що прицільні атаки. Зараз генерація, і система передачі, і система розподілу більше страждають, звичайно, в прифронтових регіонах. Я думаю, ви також всі бачите цю інформацію. Це і Сумська область, Харківська область, Запорізька. По Сумській буквально перед комітетом ми проводили нараду, тому що ситуація така, дуже загрозлива. Прицільно атакуються всі наші ключові об'єкти. Крім того, ми бачимо, що атакуються не тільки великі підстанції там 330-ки Укренерго, а почали дуже активно атакувати якраз підстанції 110-150 операторів систем розподілу місцевих. Тому тут ми зараз шукаємо і технічні рішення, як їх краще захистити, і накопичуємо обладнання для того, щоб швидше проводити ремонти.

По вугіллю, на щастя, проблем із запасами у нас немає, все відбувається згідно графіків. І по вугіллю, якщо вже говорити, то тут можемо похвалитися, що ми вже вийшли в режим навіть виплати авансів працівникам вугільного сектору, тобто ми вирішили проблему із заборгованостями. Заборгованість у нас залишилася тільки по лікарняним, але теж будемо поступово з цією проблемою працювати.

Але потім, коли окремо торкнувся саме вугільного сектору, хотіли також проговорити з вами і заручитися вашою підтримкою, тому що були прийняті в першому читанні зміни в бюджет 25-го року, де 240, здається, мільйонів гривень, які були спрямовані на цей сектор, перенаправляють на інший, але ми будемо працювати далі з Мінфіном і з Мінрегіоном, щоб якось повернути цю ситуацію назад, тому що тоді нам погіршать становище.

Звичайно, другим пріоритетом це є продовження тих реформ, які забезпечують нам подальшу інтеграцію нашої енергетичної системи з енергосистемою Європи. І я тут хотіла подякувати особливо народним депутатам профільного комітету і взагалі народним депутатам за те, що в

першому читанні все-таки було прийнято Закон про об'єднання ринків. І дуже сподіваюся, що ми спільно доопрацюємо. Міністерство готове активно включатися в роботу для того, щоб швидше доопрацювати цей законопроект, враховуючи ті зауваження, які були висловлені і народними депутатами, і Головним науково-експертним управлінням, і щоб ми могли все-таки, бажано, на сесію, яка буде у вересні місяці, вийти на друге читання, тому що, як ви знаєте, цей законопроект у нас є індикатором по виконанню плану Ukraine Facility. І для того, щоб Україна отримувала далі допомогу у вигляді траншів Європейського Союзу, дуже важливо все-таки цей закон прийняти.

Але тут справа не тільки в фінансуванні, яке ми маємо отримати, прийнявши цей закон, а також і в самому процесі інтеграції ринків енергетичних України і Європейського Союзу. Це значно посилить стійкість нашої енергосистеми. І також тут дуже важливе і чутливе питання СВМ. Якщо в нас буде запроваджено *market coupling* відповідно до законодавства, до тих регламентів Європейського Союзу щодо України, щодо застосування СВМ, ми будемо мати можливість уникнути цього додаткового податку на кордоні саме для підприємств електроенергетичного сектору.

Тут хотіла щодо цього закону ще зауважити, що ми буквально вчора отримали, місяць тому було відправлено законопроект до Єврокомісії для отримання їхніх коментарів. На жаль, отримали відповідь, що вони поки не готові коментувати, будуть чекати прийняття в другому читанні, тоді будуть коментувати. Але ми продовжуємо з ними діалог, що так не підходить. Ми розуміємо, що відпускний період у європейців зараз трішечки, у європейських колег наших трішечки інші плани, але ми працюємо тут з ними і працюємо з енергетичним співтовариством для того, щоб все-таки мати їхні коментарі і їхню позицію до того, як ми приймемо закон в другому читанні, а не вносити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це Energy Community так сказала?

ГРИНЧУК С.В. Ні, це не Energy Community, саме Єврокомісія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми їм ще напишемо листи з проханнями, щоб вони дали коментар.

ГРИНЧУК С.В. І ми так само, ми сьогодні їм пишемо додатково листи, щоб вони... Ми розуміємо, що відпускні період і обмежений ресурс, але нам критично важливо для того, щоб ми до другого читання все-таки отримали їхню позицію.

Звичайно, це наступний законопроект, який поки що не знаходиться у вас на розгляді, але я дуже сподіваюся, що найближчим часом все-таки ми зможемо в комітеті його відпрацьовувати, це про незалежність Регулятора, це теж у нас один з таких маяків і по Ukraine Facility, і взагалі по реформуванню енергетичного сектору. Законопроект вже був відпрацьований, знаходився в Секретаріаті Кабінету Міністрів. У зв'язку із зміною уряду у нас знову пішло перепогодження. Але зараз ми вирішуємо, як зробити так, щоб швидше ми могли приступити до його розгляду саме в комітеті і Верховній Раді. Тут важливо також зазначити, що цей законопроект у нас стоїть в планах на кінець цього року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До кінця цього року.

ГРИНЧУК С.В. Так, до кінця цього року. Тому буду просити як тільки ми знайдемо рішення як швидше його направити на розгляд комітету, щоб ми тоді спільно попрацювали, тому що цей законопроект важливий.

Сьогодні в порядку денному у нас законопроект про проекти спільного інтересу, також підтримується міністерством. Важливий законопроект був напрацьований відповідно до старого регламенту, відбулося оновлення регламенту. Він повністю відповідає новому Регламенту Європейського Союзу, Європейської комісії і також відпрацьований секретаріатом

Енергетичного співтовариства. І в нас просто є в деяких компаній, наприклад, в ОГТСУ особливе прохання щодо прийняття цього законопроекту, оскільки вже є готові проекти спільні з країнами-партнерами, які чекають того, щоб в Україні цей проєкт був визначений як проєкт спільного інтересу. Тому, в принципі, глобально ми підтримуємо, думаю, що будемо далі продовжувати роботу двосторонню міністерства з комітетом для того, щоб покращити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер, це в нас сьогодні є він на розгляді комітету. Тоді, можливо, дякую вам за ваш...

ГРИНЧУК С.В. ...чи я нічого не забула.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо забули, то в нас питань буде багато, я думаю. Питань буде багато, тому давайте по черзі: Олексій Юрійович, Михайло Леонтійович, Михайло Якович, Андрій Вікторович, Максим Миколайович, але тут тільки все чоловіки. Чекайте, треба щоб гендерна рівність була. Вікторія Олександрівна, якщо ви не заперечуєте, після Олексія Юрійовича одразу, перед Михайлом Леонтійовичем.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Пані міністр, я з вашого дозволу не стільки питання, якщо там будуть і питання, скільки побажання. Ми спостерігаємо, не тільки спостерігаємо, а беремо участь в аналізі впливу на ситуацію в енергетиці останні по суті шість років. Скоро шість років каденції, і чесно вам скажу, що я особисто як достатньо системна людина до сих пір не розумію, як управляється наша енергетика, хто за що відповідає. І в мене таке враження, що виживає вона виключно за рахунок десь професійного патріотизму керівників компаній середньої ланки, низової ланки і так далі. Я в цьому контексті хочу вам питання, може, вони риторичні, може, це на майбутнє, але свою стурбованість з приводу наступних моментів.

Центр управління. Всі останні роки, умовно, з моменту приходу колишнього Прем'єра Шмигала був так званий штаб на чолі з ним, антикризовий. Тобто, звертаю увагу, з першого моменту було визнано, що енергетика в кризі і було створено антикризовий штаб. Спочатку туди всі депутати входили, потім там значно менше, але як би там не було, пан голова, я, інші депутати брали участь у ньому.

Зрозуміло, що цей штаб – це така собі конструкція аморфна, да, але авторитет Прем'єра давав можливість ставити якісь завдання підприємствам різних форм власності, національному регулятору незалежному, давайте чесно казати, міністрам різним, і якимось на цьому воно якимось трималося. Хоча сказати, що там дисципліна була дотримана, абсолютно не можу, і це вочевидь сьогодні.

В мене питання, як зараз бути, як уряд ваш новий, наш новий, збирається цю, ну, координувати? В першу чергу мене турбує поточна ситуація. Про стратегічні закони ми поговоримо, ми всі розуміємо, євроінтеграція, там Facility і так далі. Нам зиму, як завжди, да? І тому це перше таке, не розумію, як воно буде.

Друге. Ми останні місяці дуже багато чули виступів, в тому числі депутатів, причому як з комітету, так і не з комітету. З комітету, ну взагалі я не розумію, як так нефахово можна було допускати, постійно у нас міністр енергетики був відповідальний за все: за Енергоатом, за НАК "Нафтогаз", ми ж в цих істериках прожили останній рік і все. Я починаю читати закони, положення, інші нормативні документи роботи Кабміну, поясніть мені, будь ласка, що вас пов'язує з Енергоатомом. Це національна компанія, під управлінням акціонера уряду, управління здійснюється через Міністерство економіки та наглядову раду, яка на сьогодні складає два плюс два – чотири чоловіки. І згідно з законами про корпоратизацію, іншими наглядова рада має надзвичайні повноваження, таких, яких ви не маєте, ніхто не має. Саме наглядова рада має повноваження по управлінню акціонерним товариством.

Більше того, я нещодавно дізнався з жахом, що міністерство і уряд не мають права директив дати членам наглядової ради від держави, бо це буде тиск на них. Вони самі як фізичні особи, умовно, Милованов, там ще якісь там, вони типу незалежні. Я з жахом хочу сказати, це нічим добрим не закінчиться, але як мінімум давайте розберемося. Бо коли вас починають розмазувати за те, що щось в Енергоатомі не так, то, як на мене, це треба наглядову раду в першу чергу викликати.

Те ж саме стосується Нафтогазу. Я беруся стверджувати як голова тимчасової слідчої комісії, що проблеми з газом не тільки з ракетними ударами пов'язані, але і з недолугим управлінням всіх без виключення попередніх керівників за 10 років. Це абсолютно елементарно на цифрах довести, розумієте, елементарно.

І тому так само, що вас пов'язує з Нафтогазом? Бо це така сама акціонерна компанія під урядом, під Мінекономіки. Там своя наглядова рада із своїми іноземцями, туристами, вибачте, не хочу їх образити. Але тим не менш ситуація жахлива і загрозлива по газу саме перед українцями. Ми всі зараз шукаємо грошей, щоб врятувати НАК "Нафтогаз", себе рятувати, давайте так, по газу. Ну баланс у вас є, але він не носить, газовий баланс паливно-енергетичний, він не носить силу закону, це такий собі документик, рекомендаційний.

Я розумію, що сьогодні у вас є безпосередньо дві структури дуже потужні мережею. Оператор ГТС. Щиро дякую попередньому міністру і міністерству за те, що виправили помилки недолугого анбандлінгу 2019 року, прибрали цю недолугу модель управління, замінили керівництво. І я так спостерігаю, там сьогодні великих проблем не бачу. Але все рівно, я хочу побачити результати аудиту, бо їх заховали, результати аудиту Держаудитслужби, що відбулося. Бо я знаю дуже багато, і наша ТСК знає дуже багато стосовно того, що на той момент відбулося в операторі і в НКРЕКП, в тому числі в тарифі, в оцінці основних фондів і так далі. І ця проблема не вирішилася.

Переходимо до оператора основного на сьогодні або одного з основних, щоб не ображати інших. Це мережевий оператор, оператор системи передач Укренерго. Я з жахом спостерігаю баталії істеричні останніх місяців, коли деякі наші колеги починають ці атаки, що якщо буде якийсь керівник, який буде зрозумілий міністерству, то все, грошей не дадуть, дефолт і так далі, і тому подібне. І так само дуже прошу сказати, міністерство як акціонер і орган управління стовідсотково компанії може там навести порядок врешті-решт? Бо це, як на мене, ключове питання, яке сьогодні перед вами стоїть з точки зору енергобезпеки країни.

Я міг би ще далі продовжувати, але знов-таки мережева ваша компанія, вона не під вами, вона під Фондом держмайна, наскільки я розумію. Інші компанії так само там трейдерська державна, але не під вами. І я задаю питання, ви все рівно будете крайні, розумієте, Міненерго, всі все рівно будуть за зиму вас крайніми робити. Які вам повноваження потрібні, щоб ви могли дійсно разом з нами, підсилюючи вашу позицію як міністра, щоб ви могли впливати на цю ситуацію? Незалежного регулятора не коментую дії, він незалежний, але погоджуюсь, що цей закон ключовий і горловий для нас законопроект. Це урядовий, до речі, як я розумію, законопроект?

ГРИНЧУК С.В. *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Питання такі глобальні, тому...

ГРИНЧУК С.В. Дякую, Олексій Юрійович.

По першому питанню абсолютно поділяю вашу думку. І дійсно, такий антикризовий штаб існував при Денису Анатолійовичу Шмигалю. Завтра у мене окремо нарада з Юлією Анатоліївною саме по енергетиці. Я буду їй пропонувати продовжити таку практику існування антикризового штабу, куди входитимуть всі ключові міністерства і народні депутати, і силовики, і регулятор, ті, які у нас незалежні, для того щоби ми могли координувати

роботу. Розглядали варіанти віцепрем'єрів, але ви теж прекрасно розумієте, що це питання не вирішить, оскільки кожен має теж свій такий достатньо великий об'єм роботи, їх зараз у нас дуже така обмежена кількість. Тому це питання підніматиму перед Юлією Анатоліївною. Більш ніж впевнена, що ми запусимо роботу антикризового штабу, тим більше, що є питання, які потребують такої глобальної координації, які на рівні міністерства і навіть на рівні віцепрем'єра дуже важко вирішити.

Щодо другого питання. Теж поділяю ваші хвилювання, напевно. Це більше мої мають бути хвилювання щодо того, що повноважень дійсно у нас тільки у формуванні політики, ми не маємо як Міністерство енергетики прямого впливу там на ключові компанії з генерації, є акціонером тільки Оператор системи передачі, Оператор системи газотранспортної.

Що стосується тих компаній, де ми є акціонером, зараз активно проводимо аудит роботи, і дуже сподіваюся, що зможемо і в одній, і в іншій компанії найближчим часом показати хороші результати саме щодо організації їхньої роботи. Як ви знаєте, що в Укренерго керівник правління, зараз це відома вам всім дуже фахова і з величезним досвідом людина, я би дуже хотіла, щоб ми всі підтримали його роботу, тому що від того, як буде працювати ця компанія, залежить дійсно у великій мірі ситуація в енергосистемі. І зараз ми ведемо роботу із наглядовою радою, із правлінням для того, щоб покращити, скажімо так, ситуацію з менеджментом в даній компанії.

Що стосується Оператора газотранспортної системи. Теж провели нараду з наглядовою радою, із дирекцією і будемо найближчим часом оголошувати, будуть оголошувати, наглядова рада буде приймати рішення щодо оголошення конкурсу на, ну звичайно, на директора скоріш за все нового, вони зараз приймають це рішення. Але ми маємо мати не тимчасово виконуючого обов'язків в одній з ключових компаній, а повноцінного директора і повноцінно працюючу дирекцію.

Оскільки зараз у нас Оператор газотранспортної системи, вони відповідають не тільки за свою пряму функцію, а також на період війни є операторами установок генерацій і газотранспортних установок, газотурбінних установок і газопоршневих, і, до речі, вони показали найбільш ефективність в установці і в оперуванні саме цими установками. Тому що в нас започатковано багато проєктів з різними і державними компаніями, приватними, ми допомагали, тільки Оператор газотранспортної системи на достатньо такому високому рівні і дуже швидко зараз вже навчилися і встановлювати, і оперувати, і продовжують цю роботу. І ми вже навіть там деякі установки, які планувалися іншими компаніями, перекидаємо на них, тому що в них виходить це набагато швидше і ефективніше. І навіть в нас була така пересторога, побоювання, що вони будуть економічно не вигідними в експлуатації, але перші там місяці оці роботи показали, що абсолютно окупні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ми їм дали там тимчасово, до якогось 2027 року, і там далі треба думати що роботи, чи вони будуть комусь їх продавати чи передавати.

ГРИНЧУК С.В. Далі ми будемо, так, продовжувати. Чи передавати в управління, ну якось, да, будемо це питання вирішувати. Але те, що зараз вони забезпечують оцей складний об'єм...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, вони молодці в цьому плані.

ГРИНЧУК С.В. Да, в цьому плані дійсно показали гарний результат.

Що стосується там позиції міністерства і впливу на інші компанії, типу Енергоатом, Укргідро, то поки що ці там механізми – це, звичайно, тільки формування політики і отакого плану там антикризовий штаб. Але ми працюємо над тим, щоб, можливо, над... все-таки дуже важливо, особливо в

період війни. Ми так дуже часто забуваємо, що у нас війна і ми кожного дня знаходимося під ризиком руйнування, можна сказати, не побоюся цього слова, енергетичної системи. І дуже важливо, щоб вся ця... всі ці ключові компанії знаходилися під єдиною координацією, тому там будемо думати які це мають бути методи для того, щоб це не порушувало різних там міжнародних норм, європейської інтеграції, але те, що координація має відбуватися з одного центру, або це там Міненерго, або це антикризовий штаб під Прем'єром, то в цьому плані будемо працювати.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я буду просити, щоби ставили лаконічно питання і тоді будуть лаконічні відповіді, і тоді буде нам простіше, бо всі зможуть поставити питання.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ж не очікував, я ж не знав, ми ж всі в рівних умовах.

Прошу, Вікторія Олександрівна Гриб. І ще скажіть, будь ласка, зараз немає дефіциту електроенергії, прямо в ці години? Можна включити кондиціонери. Спробуйте, якщо не буде холодно, можемо з кондиціонером тоді.

Прошу, Вікторія Олександрівна Гриб, вам слово. Включіть мікрофон.

ГРИБ В.О. Світлана Василівна, як-то кажуть, welcome on board. Якщо чесно, я дуже рада, що саме ви стали міністром енергетики. Мені здається, з вашим досвідом... і останнім часом ви також відповідали за Міністерство екології, от тут якраз поєднати зараз екологію і енергетику буде дуже важливо. Тим паче, що ви вже згадали про вугільщиків і ви розумієте,

наскільки важливо сьогодні їх підтримувати, то тут можу сказати, знову ж таки, що будемо працювати разом, і ми будемо намагатися вам допомагати, тому що це дуже важливо на сьогодні.

Питання. Ми думали з комітету відправити листа на Energy Community з приводу питання по СВМ. Як ви думаєте, це необхідно зараз зробити? Воно допоможе? Чи вже уряд зробив все необхідне для того, щоб питання все ж таки було піднято і розглянуто в Європейській комісії?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ГРИНЧУК С.В. Дякую, пані Вікторія.

Що стосується СВМ, ми відправляли як від Міненерго вже нашу позицію на Європейську комісію, тому що саме Європейська комісія буде приймати рішення щодо, там, відтермінування СВМ. Ми з Energy Community відтермінування або незастосування саме для сектору електроенергетики, ми з Енергетичним Співтовариством в цьому плані координуємося. Не знаю, чи допоможе цей лист. Він точно не завадить, але давайте тоді просто по тексту скоординуємося, щоб він не суперечив тому, що вже міністерство направляло до Європейської комісії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підтримую. Наш основний принцип – не зашкодь. Не зашкодь, і вже добре.

ГРИБ В.О. Так, домовились. Тоді ми вам покажемо того листа, і якщо ок, то тоді будемо відправляти.

Дякую.

ГРИНЧУК С.В. Окей, домовились.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей, щоб зафіксувати ще: Козир Сергій В'ячеславович присутній в нас, Совсун Інна Романівна присутня ніби. Скажіть слово якесь. Совсун Інна Романівна присутня?

СОВСУН І.Р. Так, присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович є. І Юнаков Іван Сергійович також присутній. Правильно? Юнаков Іван Сергійович присутній. Правильно?

ЮНАКОВ І.С. Присутній. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Добре.

Прошу, Михайло Леонтійович. Я бачу підняту руку, будемо по питанням всім давати можливість.

БОНДАР М.Л. Дякую.

Спочатку репліка. Пані Світлано, тут всі вам, як то кажуть, раді, що ви стали міністеркою чи міністром. Но я вам все рівно співчуваю, тому що все рівно будете, як то кажуть, відповідати за все ви. І те, що пан Олексій казав про незалежність, тож проблем немає, ми ж можемо внести законопроект позбавити незалежності. Скільки нам того діла, боже ж. Раз внесли – позбавили незалежності...

ГРИНЧУК С.В. *(Не чути)*

БОНДАР М.Л. Так, так. А потім раз – відмотати і все. Вийдуть на майдани і все буде нормально.

Вернуся до того питання, що перед засіданням я вам говорив. Надіюся, що профільний заступник по вугіллю з'явиться якнайшвидше. Тому що... Ну,

чи оставите чи новий, немає різниці. Ви ж будете формувати новий склад. Ми ж бачимо, як сформований те як би новий Кабмін попри те, що просто попереставляли місцями. Так що всяке може ж бути.

Тому що питань дійсно буде по вугільних. І перше питання, це буде, я попередньому міністру говорив, щоб це не був знову ж таки законопроект від народних депутатів, а хоча би хоч раз, щоб міністерство подало про мораторій на банкрутство вугледобувних...

ГРИНЧУК С.В. *(Не чути)*

БОНДАР М.Л. Зрозуміли. Друге питання. У нас зараз активно іде фаза по вугільним регіонам по трансформації. І була озвучена цифра 30 мільярдів, яка має би надаватися на ці регіони. Міністр попередній говорив, що це гроші партнерів, а не їхні, тобто не наші, не нашої держави. І мною було поставлене питання раз на засіданні уряду, на "годині запитань до Уряду", чи не можна було би з тими грошима зробити як в Англії, щоб... тобто роздати шахтарям, щоб ті могли відкривати бізнес і так далі. Тому що в першу чергу я бачу, що ці кошти будуть направлені фактично на зменшення тиску на місцеві бюджети, там десь будуть відкриватися якісь сонячні панелі, ще щось. Тобто це сам вплив на зменшення тиску на місцевий бюджет, але ніяк не на покращення забезпечення роботою тих вивільнених шахтарів, які будуть вивільнятися під час цієї трансформації цього.

Тому, якщо буде така можливість, розгляньте таке питання: чи було би доцільно, наприклад, я думаю, що кожен шахтар, який би відкривав якесь підприємство, або сам був би задіяний, а, може, ще би когось долучав до цієї роботи і це би було теж і зменшення навантаження на місцевий бюджет, і плюс робочі місця. І що, остається тільки побажати вам, як-то кажуть, частіше приходити до нас, радитися, спілкуватися і, я думаю, тоді нам все разом вдасться.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, у мене питання по вугіллю. Може, щоб Світлана Василівна відповіла в комплексі на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Можна? Щоб скоротити час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, да.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Шановна Світлана Василівна, вже впродовж 9 місяців ми спостерігаємо динаміку, коли міністерство дуже активно займається вирішенням питань на підприємствах вугільної промисловості і в першу чергу погашення заборгованості по заробітній платі. При зміні керівництва міністерства ми бачимо таку саму тенденцію, і я радію, і дякую, що ви сьогодні про це самі говорите.

В той же час заборгованість по заробітній платі ще існує від попередніх років, це Селидіввугілля, Мирноградвугілля, дві шахти із Торецька і інших міст. І така заборгованість складає 1,5 мільярда гривень. Я думаю, що ми спільно попрацюємо над цим і є відповідні законопроекти.

Відносно того, що шахтарі невчасно можуть перейти на пенсію, ми теж дали законопроект, але... і є підтримка Міністерства енергетики і всіх міністерств. Тим не менше, він не виноситься в парламент для того, щоб ці питання ми могли вирішити.

Наступна проблема, яку штучно створили, це спроба забрати 240 мільйонів гривень із бюджетного фінансування вугільної галузі, це майже місячний фонд заробітної плати. І коли ми зараз втрачаємо шахти і коли професія шахтаря це така, що дуже дефіцитна, і ми швидко не підготуємо нових людей, нам необхідно їх не розгубити, і щоб перед Днем шахтаря не отримати нову заборгованість по заробітній платі. Я думаю, що ми тут і наш комітет докладе максимум зусилля разом з міністерством, готовий

працювати з Кабміном, з представниками фракцій, щоб такого явище більше не виникало.

Дякую вам за спільну плідну роботу. Прошу.

ГРИНЧУК С.В. Дякую дуже.

Почну з першого питання по мораторію. Ми підготували вже законопроект, він зараз проходить погодження по Регламенту Кабінету Міністрів. І як тільки приймемо і передамо в комітет, буду також дуже просити підтримати його.

Що стосується справедливої трансформації вугільних регіонів, насправді це величезна програма в країнах Європейського Союзу, Єврокомісія її дуже підтримує. І, допустимо, наш сусід Польща активно користується саме цими фондами згенерованими в Європейському Союзі, в Європейській Комісії для того, щоб дійсно здійснювати справедливий перехід. На жаль, той перехід, який відбувається у нас шляхом розбомблення і примусового закриття шахт, ігноруючи взагалі всі норми, в тому числі екологічні, справедливим сильно не назвеш. Але той фонд, який створений в Україні, вірніше, проект технічної допомоги, який реалізується GIZ, і допомога надається від уряду Німеччини.

Від початку цього проекту, а він діє з 2021 року, там враховувався також процес закриття шахт, але було два пілотних регіони, це Мирноград і Червоноград, а зараз Шептицький, перепрошую, ще не вивчила всі, а зараз Шептицький. По "Великомостівській" шахті дійсно було зроблено там проект закриття, план закриття. Але за ці роки, особливо воєнні, я так розумію, що проект саме GIZ, вони сфокусувалися більше так на навчанні, перекваліфікації людей, на встановленні якихось, там реалізації проєктів відновлювальної енергетики. Я буду мати зустріч з ними, тому що я досить добре знайома з цим проєктом, буду мати з ними зустріч найближчим часом для того, щоб скоординувати наші дії, для того, щоб Міністерство енергетики було більше залучене до формування тих заходів, які фінансуються

проектом. Тому що зараз там більша частина координується з Мінрегіоном, буду з ними працювати.

Що стосується заборгованості по окупованих територіях, по окупованих шахтах, там дійсно величезна проблема. І ми як міністерство отримуємо сотні листів від шахтарів з окупованих територій щодо накопичення заборгованості, щодо проблем виходу на пенсії. Ми як би дискутуємо в уряді це питання, поки що з Мінфіном не можемо знайти спільної мови, але будемо це опрацьовувати. Я думаю, що вийдемо зі спільним рішенням. Я цю проблему теж буду підсвічувати вищому керівництву для того, щоб ми все-таки розуміли, що у нас, якщо ми її відкладаємо, то потім вона в більшій тяжкості буде для вирішення для уряду, для Президента і для Верховної Ради в тому числі.

Дякую. І за 240 мільйонів будемо працювати разом, щоб все-таки залишити ці кошти для галузі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

А можна, зараз у нас Козир Сергій В'ячеславович, він просто на Херсонщині, там може бути поганий зв'язок. Сергій В'ячеславович, якщо ви з нами, вам слово, коротеньке питання у вас було якесь. Козир Сергій В'ячеславович. Не на зв'язку. Добре.

Андрій Вікторович, у вас було питання, чи в кого? Прошу.

ЖУПАНИН А.В. Пані Світлана, я займаюся різними проектами на комітеті. Один з - це біометан. І насправді в біометана є максимальна підтримка серед членів комітету і, напевно, взагалі серед всієї Верховної Ради, ми двічі голосували питання по біометану і двічі на те була конституційна більшість голосів депутатів.

Ми бачимо, що ми зробили велику роботу внутрішню з приводу розвитку цього ринку в Україні, і в нас вже є зараз позитивні кейси, коли в умовах війни відкриваються заводи, виробляється біометан, поставляється в

газотранспортну систему. І більше того, є вже укладені договори, контракти з іноземними покупцями. Однак що ми побачили, що Європа не особливо то радіє нашому біометану, на жаль. І тут потрібно десь ваше втручання і ваша допомога у вирішенні політичної проблеми. Тому що зараз, буквально на минулому тижні, я спілкувався з українськими виробниками, їх не так багато, тут можна навіть імена ці називати, однак вони говорять про те, що вони пробують піти продавати біометан в Європу, звертаються до німецьких покупців, звертаються до голландських покупців, але наштавхуються на проблему, що ніхто не хоче бути першим, хто купить цей український біометан по преміальній ціні.

І от нещодавній кейс, в Німеччині митниця відмовила визнавати цей біометан таким, що заслуговує на премію, мотивуючи це тим, що начебто їм потрібен висновок Єврокомісії, що наш біометан, він нічим не гірший і нічим не відрізняється від європейського біометану. І в Єврокомісії там є певні технічні люди, які цим займаються, і вони, на жаль, налаштовані, ну скажемо так, недружелюбно до нашого біометану. Тому це все виглядає, як певне політичне рішення, і мені здається, що воно повинно вирішуватися на рівні міністерки енергетики і, можливо, комісара, єврокомісара з питань енергетики. Тому що саме на цьому рівні, мені здається, можна усунути політичну незрозумілість, недосказаність, для того щоб вона просто потім як рішення була спущена, що нам потрібно зробити все для того, щоби запустити український біометан. Зараз виглядає ніби ми хочемо, а вони придумують причини, чому вони не можуть. Воно не повинно так бути, ми не для того приймали це законодавство, і насправді ми пишаємося тим, як ми в Україні спрацювали, тут, напевно, навіть приклад для європейців, однак бачимо, що з тієї сторони не все так однозначно.

Тому, будь ласка, я знаю, що на рівні міністерства цим питанням займався заступник Роман Валентинович Андарак, якщо можна, він займається на технічному рівні, і це правильний трек, в принципі. Але тримати в голові і при будь-якій можливості, і, можливо, навіть ініціювати

десь при можливості цю розмову, щоби на великому політичному рівні на високому її поспробувати вирішити, будь ласка. Тому що кожен раз ви будете до нас приходити, я буду вас про це питати.

ГРИНЧУК С.В. Дякую, пане Андрію.

Абсолютно погоджуюся, і дійсно, за оцей навіть період війни ми дуже багато зробили по біометану, і я займалася, і потім Колісник займався, і Андарак, справді команда міністерства активно займалася, нам вдалося розблокувати і експорт біометану. І якщо ми далі будемо розвивати цей напрямок, це і велика підтримка для Оператора газотранспортної системи, враховуючи той факт, що транспортування російського газу в нас завершено, тому їм також треба шукати альтернативні шляхи використання газотранспортної системи і біометан тут дуже хороший кейс.

Була під час скринінгу ще також технічна зустріч. Правда, як мені доповідали мої колеги саме щодо реєстру європейського і можливості включення України напряду до цього реєстру, це би нам також багато питань вирішило. Але повністю погоджуюся, що зараз це більше політичне питання. В нас є союзники, в мене насправді хороші робочі відносини в тому числі і з єврокомісаром з питань енергетики, ми з ним також знайомі давно, то я буду по можливості при зустрічі, також на вересень планується неформальна зустріч міністрів енергетики за участю якраз і єврокомісара, буду перед ними це питання також підіймати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи Козир Сергій В'ячеславович не з'явився? З автомобіля включався.
Не з'явився.

Прошу, Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Дякую, Андрій Михайлович.

Світлана Василівна, по-перше, я вас вітаю, на посаді міністра енергетики вперше жінка. Я сподіваюся, що ви додасте сюди трохи іншої енергії. Щиро вірю в те, що жінки насправді можуть зробити і в синергії в тому числі з прем'єрміністеркою, якщо вона дозволить її так називати, це теж буде додатковий...

ГРИНЧУК С.В. *(Не чути)*

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Все прекрасно. Хай вас буде більше. Це, до речі, принцип фактично євроінтеграції, там більше жінок у владі.

Також дякую за співпрацю раніше, і вам бажаю ефективної роботи надалі. Міністерству загалом дякую справді від шахтарського округу за закриття боргів перед тим. Бо історія, коли шахтарі вперше побачили аванс за 20 з лишнім років, їх дуже здивувала. І їхній начальники, умовно, почали казати: головне не потратьте наперед, бо це аванс. Вони не знали, що це за гроші. Тому насправді певне шахтарське чудо таке з'явилося.

Це означає, що можна працювати по-іншому, це означає, що спільні зусилля наші, моїх колег, комітету, правоохоронних органів в тому числі дещо повибивали людей, які робили дурниці у вугільній галузі. Це ще не кінець, ми ще маємо над цим продовжувати далі працювати.

З конкретних речей. Давайте подумаємо над тим, як вернути ДП "Львіввугілля" конкретно статус платника ПДВ, це їм дуже допоможе в роботі, а зараз заважає. Наступне. Взагалі "Львіввугілля" треба зберегти як таке. Я не погоджуюся з тим, що його варто віддати терміново в приватні руки тій чи іншій компанії, дозволивши монополізувати ще більше вугільну сферу і закривши при цьому ті шахти, які можуть працювати 10, 30, 50 років і більше, як які.

Крім того, я нагадаю про те, що у нас є довгобуд, у нас, я маю на увазі систему взагалі вугільної галузі, це "Нововолинська 10", її теж реально запустити. Минулого року збиралися, Енергоатом вже навіть планував

виділити кошти – призупинилася вся ця історія, на жаль. Можемо поговорити детальніше. Це можливо зробити насправді протягом року, запустити ту шахту в мінімальному режимі і розкачати потім до великої кількості. Ми можемо мати більше українського вугілля, і головне при цьому, ми можемо мати більше робочих місць в Україні. І кошти будуть далі бути в Україні і масштаб фактично від робочого місця одного вугільної галузі – це приблизно X10, як говорять фахівці. Тому можна допустити, що, якщо ми працевлаштуємо, а є приблизний план реалізації на 10-15 тисяч робочих місць в найближчі кілька років, враховуючи в тому числі внутрішньо переміщених осіб чи евакуйованих осіб навіть з шахт зі сходу, то мультиплікатор – це 100-150 працевлаштованих осіб. Це більше ніж вся територіальна громада, навіть район, який я зараз представляю. Це приблизно відповідає цьому всьому, якщо ми говоримо про дорослих людей.

Наступна річ, і вам вона може бути близька, це переробка териконів, яких є багато і в нас, і на сході України. Так, схід, зараз це складніша історія, ми можемо повернутися пізніше. Але терикони, які стоять, а насправді це ресурс корисних речей, які звідти і вугілля витягується і інші будівельні матеріали, і інші. Давайте звернемо на це увагу.

Далі. Про збереження і підтримку шахтарів я вже вам говорив, давайте звернемо увагу більше на евакуацію, зокрема на Добропілля, з яким вже шалені проблеми. Я знаю, що евакуація певна почалася. Наскільки це в потрібному масштабі я не переконаний, у нас достатньої інформації немає. Будь ласка, попросіть профільного заступника міністра чи самі як будете наступного разу дати інформацію трошки більше, чи вдається зберегти обладнання і яка ситуація з людьми: хочуть вони їхати, не хочуть. Можливо, ми просто активізуємо всі разом з колегами з інших фракцій в тому числі комплексну програму для забезпечення робочих місць і залишення цих людей в Україні, тому що фахівців буде ставати менше і менше.

Повертаючись до тематики 10-ї Нововолинської, вона передбачала державні інвестиції, я прошу звернути увагу взагалі більше на вугільну

галузь. Чому? За умови інвестицій хоча би 10 мільярдів гривень, навіть не доларів, в вугільну галузь найближчим часом ми отримуємо капіталізацію, яка буде приносити прибуток і вугілля Україні в найближчих 50 і більше років.

Це цілком можливо за наявності потенціалу, навіть який присутній на шахтах західного регіону Львівсько-Волинського басейну. Тому і запрошую відповідно в свій округ, де ви побачите заодно і результати проєкту трансформації вугільного регіону від GIZ. Тут насправді слід подякувати Прем'єр-міністру, окремо організації GIZ і навіть окремо я хочу висловити Імі Шимкіній-Хреновій за те, що вона звернула вчасно увагу на Червоноград, який тепер називається Шептицький, і саме тому ми опинилися в тій програмі. Не тільки дві шахти сходу, але і Червоноград опинився, і, на жаль, не реалізовується в Мирнограді, на щастя, реалізовується в нас.

Є цікаві результати, окрім того, який ви назвали. Це зокрема допомога з проєктом на індустріальний парк, що дуже важливий для Червонограда, реальний запуск окремого напрямку навчання в місцевому ліцеї, де вчитимуть дітей, студентів працювати з відновлювальною енергетикою, і їхня практична база є кращою навіть ніж в деяких місцях, факультетах Львівської політехніки. Вони... сама Львівська політехніка трішки заздрить про це. Тому є подивитися на результати збереження діяльності окремих шахт у Львівсько-Волинському басейні і оцінити реальність того, які настрої є в шахтарів. Вони готові приїхати хоч завтра поділитися з вами, якщо ми домовимося, і так далі.

І трошки в ширшому контексті. У вересні в Вашингтоні відбудеться Ukraine recovery саміт. Цілком можливо, що я буду представляти там і там запрошують і інших, і вас, зокрема, запрошую доєднатися, я надам вам більше трошки інформації до цього. Там буде присутня велика кількість світових інвесторів, в першу чергу, звичайно, американських. Тому, знаєте, дозволю собі в кінці пофантазувати. І одне прохання. У нас вже є Дія.City – спеціальний митний режим, так би мовити, готується Defence City. Може, ми

подумаємо про якісь Energy City і взагалі про трансформацію підходу до розвитку економіки в Україні. Чому би й ні. Тому що справді можливості у нас шалені для цього є.

І наостанок. Прохання додати ще більше контакту. Ви і так досить контактна особа як на міністерку і попередню міністерку іншого міністерства, але думаю, що всі народні депутати підтримають ідею. Контактуйте більше, ми маємо інформацію, ми знімаємо з місць дуже детально і готові співпрацювати, щоб був позитивний ефект.

Дякую.

ГРИНЧУК С.В. Дякую, Юрій.

По Львіввугілля і Нововолинській, я думаю, що нам треба окремі провести наради за участю профільного заступника, там є своя специфіка, треба ці всі питання обговорити. По переробці териконів і взагалі хвостосховищ, відвалів, ми багато цим займалися... я займалася на своїй попередній посаді в рамках координації роботи Держгеонадр. Це дуже цікавий напрямок. Він, до речі, цікавий і інвесторам, тому, я думаю, тут можна подумати, як дійсно залучити...

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Вибачте, переб'ю. По цьому конкретно у нас є кейс якогось не зовсім законного продажу від геонадр хвостосховище конкретно в Червонограді 7-ї шахти, і десть там...

ГРИНЧУК С.В. Але це було раніше, ми довго розбиралися з цим об'єктом. Думаю, доведуть колеги, вони в курсі того, що відбувається.

По релокації і порятунку того обладнання, яке знаходиться на шахтах, які дуже близько до зони бойових дій, то по Добропілля там активно іде робота, там кожного дня 20 машин ми вивозимо, там величезне обладнання, навіть там кабелі просто вони займають просто величезну кількість місця. Ця робота іде, іде активно. На жаль, зараз вирішуємо проблему з Укрзалізницею

через те, що вони раніше допомагали в перевезенні, але у них були там інструкції перевозити безкоштовно, допомагати безкоштовно з релокацією, зараз нас питання щодо того, що вони вимагають, ну як вимагають, очікують оплату своїх послуг. Ми більше перевозимо все-таки вантажними автомобілями. Сподіваюся, що найцінніше вже загружено, перевозиться, сподіваюся, що встигнемо максимально врятувати обладнання. Ця робота йде, ми тут з відповідними правоохоронними органами постійно на зв'язку, вони нам сприяють, допомагають, тому, думаю, що вирішимо.

Щодо Recovery конференції, я теж думаю, окремо пропрацюємо це питання, це цікаво. І енергетика особливо от зараз в контексті нашої двосторонньої співпраці із Сполученими Штатами, теж енергетичний сектор такий специфічний для них, якщо там в більшості секторів є певна проблематика, то тут і Department of Energy, вони постійно на зв'язку з нами і декларують, що на підтримку енергетики вони готові продовжувати співпрацю, готові до двосторонніх інвестиційних проєктів. Тому я думаю, що ми тут активно будемо працювати в цьому плані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я думаю, що якби якась робоча поїздка в Шептицький і в Нововолинськ, то була б хороша ідея, і там зараз розвивається багато "зеленої" енергетики, і можна було відвідати, і поспілкуватися.

І, до речі, ще одне питання, зараз не хочу перезавантажувати. Але я теж стикнувся з проблемою, що громади там, де у них розміщені ті закинуті терикони старі, їм не дозволяється, бо там якась супер складна процедура, взяти ту породу, щоб банально висипати в себе там в селах якісь дороги. І якось би це спростити, хоча б там не на продаж, а для себе, щоб вони могли. Тому що, з однієї сторони, стоїть зарослий терикон, нікому там сильно не потрібний, з другої сторони, розбиті дороги, які не всипані цим. Тобто, мені здається, що тут як би...

ГРИНЧУК С.В. Давайте окремо пропрацюємо, щоб ми також і це питання могли вирішити, але і не відкрили ящик пандори якийсь теж був в якомусь нецільовому використанні цих об'єктів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Згоден. Спасибі.

По відеозв'язку. Чи Сергій Вячеславович Козир не з'явився раптом? Він там в дорозі, в Херсонській області, то поганий інтернет був з автомобіля.

Чи є ще хтось по відео? Прошу. Прошу, Костюх Анатолій Вячеславович.

МУЛИК Р.М. Андрій Михайлович, Мулик Роман. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, ми відмічаємо, що є Мулик Роман. Це не для запитання, просто відмічаємо, що є. Правильно?

МУЛИК Р.М. Просто, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, і Юнаков Іван Сергійович, і бачив ще, Красов Олексій Ігорович. Красов Олексій Ігорович присутній. Правильно? Красов присутній.

КРАСОВ О.І. Так точно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Добре.

Прошу, Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Світлана Василівна, дуже коротке питання. Чи буде зміна у міністерстві позиції своєї політики щодо атомної енергетики? Це стосується саме Х3, Х4.

І наступне питання, це зараз про яке в цьому ж сенсі, яке, весь світ гудить, це ...*(Не чути)* електростанції модульні. Що в них, які плани щодо них? Тому що я скажу так, на базі нашого комітету, мого підкомітету по ядерній енергетиці та ядерній безпеці, ми напрацьовуємо зараз зміни до законодавства для того, аби в майбутньому, коли технологія стане доступною, безпечнішою, там про безпеку поки що не говоримо, дешевшою, щоб дійсно могли прийти приватні, і не тільки, інвестори, і будувати в Україні. Тому що, на мій погляд, за цим майбутнє. Коротке питання.

ГРИНЧУК С.В. Дякую, Анатолій Вячеславович.

І майбутнє також за атомною генерацією. Я як еколог у минулому можу сказати, що ця технологія атомна взагалі генерація, вона є генерацією, яка найменше впливає на зміну клімату, найменше продукує викидів, є низьковуглецевою, тому, звичайно, для України, яка має величезний потенціал в плані спеціалістів, професіоналізму їхнього, одні з найвищих, найбільш цінних, скажімо так, спеціалістів в цій галузі, і як для країни, в якій, будемо відверті один перед одним, не достатньо генеруючих потужностей для того, щоб забезпечити подальший розвиток економіки. Ми всі це розуміємо, їх не достатньо. Звичайно, ми повинні розвивати всі типи генерації, які робили би нашу систему більш стабільною, більш гнучкою, більш стійкою, що зараз дуже важливо. І моє особисте відношення, не просто як там людини, яка якимось чином оцінює ту чи іншу генерацію, а проаналізувавши і досвід інших країн, поспілкувавшись з колегами міністрами, тому що коли я була заступником міністра, я теж багато спілкувалася і чула від них і ту інформацію, яку вони декларують, тому що там політика уряду, і ту, яку от вони відверто оцінюють свої енергосистеми, їхні ризики, їхні особливості.

Тому вважаю, що атомна генерація, будемо чесними, якби її не було у нас в такій кількості, як є зараз, нам було би не просто складно, а, напевно,

неможливо вистояти ті зими, які у нас були. І не тільки зими, у нас минулого літа...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)*

ГРИНЧУК С.В. Ні, чекайте, я говорила про те, що нам потрібно розширювати атомну генерацію. Які саме технології ми будемо використовувати, це потребує подальшої дискусії і потребує окремих рішень, враховуючи всі ті історії, які у нас були. Але те, що саме атомну генерацію і великі, і малі модульні реактори треба розвивати в Україні, це беззаперечно. Зараз навіть країни, які взагалі не мають досвіду в атомній сфері, не просто думають над будівництвом нових, над будівництвом у себе атомної генерації, а вже і реалізують проекти, запитуючи у нас порад, запитуючи у нас експертів, переманюючи в деяких випадках наших спеціалістів до себе. Тому що це технологія, яка робить будь-яку енергосистему, це генерація, яка робить будь-яку енергосистему стійкою і стабільною.

Звичайно, мають розвиватися і інші типи генерації, і балансує, хоча зараз атомна генерація теж балансує великий відсоток балансує потужностей, і відновлювальна енергетика, і різні типи генерацій, які економічно вигідні і привабливі для впровадження в Україні. І наш енергомікс має бути таким, щоб ми були дійсно стійкими. Тому що, чесно зізнаюся, з деякими міністрами, в яких, допустимо, історично робилася ставка на один тип генерації, зараз вони страждають від того, що не можуть нормально балансувати систему. Тому це питання безпеки в першу чергу, безпеки нашої держави. Енергетична безпека – це безпека... питання національної безпеки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ще в додачу до цієї теми, якби ще атомні блоки зробити, щоб вони могли бути більш гнучкими і більше маневрувати, це було б взагалі шикарно для...

ГРИНЧУК С.В. Абсолютно. А зараз же є технології, коли 25 відсотків – це маневрові потужності. Тому над цим окремо будемо працювати, будемо оцінювати, будемо думати. Зараз немає чіткої позиції болгар, я буду з ними комунікувати, тому що це як би теж моя робота. Але тут рішення вже буде прийматися, виходячи з тієї ситуації, яка буде.

Але ще хотіла тут додати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас ще 5 хвилин.

ГРИНЧУК С.В. Да, 5 хвилин, я зараз швиденько дуже.

В нас все-таки було прийнято рішення урядом, що чорнобильська зона відчуження буде в координації Міністерства енергетики, оскільки це все-таки ядерний об'єкт, і в великому, об'єднаному міністерстві щоб не загубилося це питання. І нас же ще в 2019 році перші такі були спроби двосторонньої співпраці саме зі Сполученими Штатами, які розглядали цю зону, яка є все одно зі спеціальним статусом, з достатніми потужностями по підключенню, оскільки була все-таки атомна станція, то, можливо, розглядати і цю зону як зону таких, нових технологій, впровадження нових технологій, які потім можна використовувати в інших регіонах України. Це також дуже-дуже цікавий напрямок, над яким працюємо. Ну, і сонячну, і вітрову генерацію також розглядаємо там.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей, дякую.

Хлапук Максим Миколайович, прошу.

ХЛАПУК М.М. Доброго дня. Шановна Світлана Василівна, перш за все хочу подякувати вам за те, що ви прийшли на засідання комітету. У вас значний досвід державного управління, це дуже важливо. Напевно, колишніх екологів не буває, тому ви завжди маєте залишатися вірні своїм цінностям.

Водночас сфера енергетики, вона інша, складніша, і перед вами постало дуже багато викликів перед наступним опалювальним сезоном. Дуже добре, що ви завчасно посіли крісло міністерки, у вас є час розібратися. Ми запрошуємо вас на засідання комітету. Якщо ви хочете започаткувати якусь дискусію стосовно технології атомних реакторів, які варто впроваджувати, саме цей майданчик вірує різними думками і тут можна знайти істину.

Я хотів би звернути увагу вашу на те, що не звучало на цьому засіданні, це питання боргів на ринку електричної енергії, ринку газу і в суміжній сфері теплопостачання. Ми не можемо впевнено проходити опалювальні сезони, не вирішуючи ці проблеми так чи інакше. Це не тільки відповідальність вашого міністерства, напевно, це загалом відповідальність всього уряду, але я впевнений, що ваша роль як міністерки може бути головною і визначальною, тому що в цій сфері перш за все бракує політичної волі розібратися і вирішити принаймні частково питання. На наших засіданнях, Андрій Михайлович неодноразово нас скликав, ми проговорювали детально, і ситуація з боргами справді вирішувалася.

І що ще хочу на чому наголосити, шановний перша заступник голови комітету вже згадував мене, про те, що саме я піднімав питання зміни Міністерством енергетики статутів Укренерго і Оператора ГТС України, яке відбувалося поза належних консультацій з міжнародними партнерами. Ми знаємо, що по Укренерго ситуація частково вирішилася, знайшли умовний компромісний варіант, натомість, на жаль, по Оператору ГТС України не вирішено наразі питання.

Я знаю, що з міжнародними стейкхолдерами не ведеться належна комунікація, ніхто не знає, що буде, чи будуть зміни, чи не будуть зміни. Натомість я переконаний, що правильним кроком з точки зору відновлення репутації України це повернути ту редакцію, яка існувала до. Тим паче стосовно Статуту Оператора ГТС України це чітка вимога закону, який приймався на цьому засіданні комітету і в цьому парламенті про необхідність проведення консультацій із Секретаріатом Енергетичного співтовариства. Це

був дуже важливий крок завершення реформи корпоративного управління Оператора ГТС України.

І я справді звертаюся до вас, уважно увійти в цю тему, тому що то не ваша була відповідальність, натомість тепер це ваш виклик, завершити належні дії ще перед тим, як наглядова рада проведе конкурс і обере керівництво. Тому що залишати простір невизначеності для цієї компанії до моменту конкурсу, мені видається, це неправильно.

І хочу завершити на позитиві. Я впевнений, що вам все вдасться, у вас гарна команда в міністерстві, у вас гарна команда і партнери в комітеті, хоч вони всі є різними, з різними політичними поглядами і думками, і ми справді готові вам допомагати.

Дякую.

ГРИНЧУК С.В. Дякую дуже.

Сподіваюся, все вдасться. Тим більше хотіла сказати, маючи досвід, ви сказали, що в енергетиці складніші процеси ніж в екології, можу заперечити, маючи досвід роботи і там, і там, можу сказати, що в екології не кожен розбереться, там свої дуже складні процеси, так само, як і в енергетиці.

Звичайно, по боргах, ну, всі ми знаємо, що роками складалася така ситуація. Ми можемо поділити на три таких основних сфери, де сформувалися борги. Напевно, зараз там декілька слів проговоримо саме про балансуючий ринок, який от зараз найбільш, напевно, такий чутливий, чутливий для всіх. Кабміном прийнято постанову, через місяць вона починає працювати, вже вступає в силу, і це питання щодо запровадження спеціальних рахунків. Цей механізм раніше використовувався. Ми всі знаємо як...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми закон під це прийняли.

ГРИНЧУК С.В. Так, так. І я сподіваюся, що ми там з використанням цього механізму поступово почнемо хоча би частково вирішувати ті проблемні питання, які є. Але ви абсолютно праві, що треба окремо сидати, продовжувати ці не просто дискусії, а хоча би там елементами впроваджувати те, що буде покращувати ситуацію, щоб не накопичували нові борги. Зрозуміло, що зі старими – це окрема робота, це треба приймати таке високополітичне рішення як з ними розраховуватися. Але, ну, хоча би зараз ми напрацювали там пакет рішень. Перше – це от якраз постанова і далі в нас ще декілька напрацювань, потім окремо їх представимо для того, щоб принаймні не накопичувалися нові і поступово вирішувалися ці питання по боргах.

По статутах, по ГТС ми вже запросили консультації з Енергетичним співтовариством.

В питанні впровадження реформи корпоративного управління, зрозуміло, що будемо діяти відповідно до національного законодавства, відповідно до тих міжнародних зобов'язань, які у нас є, але і враховуючи свої, орієнтуючись на свої національні інтереси. Компроміс завжди є, його завжди можна знайти – важливий діалог. Тому за цим принципом і будемо працювати. Дякую дуже.

Андрій Михайлович, дякую дуже. Я, на жаль, мушу бігти вже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Ми, думаю, що нормально поспілкувалися. Я так бачу, що, хто хотів задати питання, задали. Нормально, я модератор, щоб всі могли задати, всі задали запитання, це є добре.

Тому дякую вам. Гарна получилася така спокійна професійна розмова. Тому ми завжди за діалог, за те, щоб разом працювати. Я впевнений, що можемо знаходити гарні рішення і можемо допомагати своїми рішеннями енергетиці рухатися вперед, і розвиватися. Тому спасибі. Будемо на зв'язку.

ГРИНЧУК С.В. Дякую, Андрій Михайлович. Дякую всім. Дякую всім, хто фізично, дякую всім, хто онлайн. І дякую за ваші побажання, і за ту інформацію, яку сьогодні почули, для мене також це важливо і цінно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, все. До побачення.

Почули ми інформацію, почули ми відповіді на запитання від міністра чи міністерки. Давайте тоді ми перейдемо до наших наступних питань, які у нас були сьогодні, ще є законопроекти.

У нас є один законопроект, де комітет головний, про нього згадувала Світлана Василівна. Якщо можна, я до нього переходжу. Його зразу коротенько представляю. Там автор я і Совсун, Гриб Вікторія Олександрівна і Андрій Вікторович Жупанин, по-моєму, деякі колеги.

Власне, був цей скринінг того прогресу, що в нас відбувається в євроінтеграції, в сфері енергетики в Брюсселі, і там також відмічали важливість прийняття цього законопроекту. Це законопроект, спрямований на імплементацію Регламенту ЄС 2022/869 від 30 травня 2022 року про керівні принципи транс'європейської енергетичної інфраструктури, так званий Регламент TEN-E.

Законопроект був надісланий Секретаріату Енергетичного Співтовариства, погоджений із ним. І він дозволяє в нас імплементувати європейські правила визначення проєктів, які становлять суспільний інтерес, і таким чином може відбуватися транскордонний розподіл інвестиційних витрат на реалізацію проєктів спільного інтересу Енергетичного Співтовариства та/або проєктів взаємного інтересу. Тобто може бути спільне фінансування між нами і європейськими країнами. І такі проєкти взаємного інтересу мають право на отримання технічної та фінансової допомоги від Європейського Союзу, і вони можуть мати певну пріоритетність з точки зору, там, планування, відведення землі, якихось дозвільних процедур.

Також хочу зауважити, що в рекомендаціях Європейської комісії, представлених у звіті про прогрес України в рамках пакету розширення

Європейського Союзу 2024 року, зазначено, що у 2025 році Україні слід продовжити узгодження та впровадження нормативної правової бази, пов'язаної з ТЕН-Е, включаючи узгодження з новим Регламентом ТЕН-Е та вдосконалення процесу видачі дозволів на проекти ТЕН-Е.

Відповідно наш законопроект, власне, на це і спрямований і зможе нашим компаніям, як казала Світлана Василівна, навіть оператор ГТС, я так розумію, це мова про cross-border capacity, як це правильно сказати, про транскордонні потужності по газових мережах, чи це може бути по електричних мережах, вони можуть знаходити спільне фінансування як з нашої сторони, так і з європейської, навіть отримувати якісь європейські гранти. І це може мати конкретні практичні результати, мабуть, в першу чергу вже в контексті оператора ГТС, який хоче розвивати свої потужності по можливості транспортування газу з Європейського Союзу в Україну.

Якщо є які запитання, прошу задати і обговоримо законопроект.

Прощу, Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, шановний голово і шановні колеги. Я одразу, щоб там не в якості дискусії свою позицію поінформую. Я достатньо уважно ознайомився і, по суті, в принципі, я розумію, що це перспективний законопроект з точки зору, що щось будувати, щось робити правильно з точки зору європейських директив правильних, вони там і вони чудово працюють там, і ми поважаємо їх.

Одразу хочу сказати, що я при всій повазі до авторів утримаюсь. В першу чергу чому, навіть не тому, що я дуже уважно прочитав зауваження науково-експертного управління, вони по суті достатньо ґрунтовні. Я можу сказати одне, що мене вкрай турбує сьогодні те, що ми не можемо зрозуміти, або не хочемо зрозуміти, що реально відбувається у нас на ринку енергетичному в першу чергу, як це впливає на кінцевого споживача. От завтра, наскільки я розумію, там споживачі потужні будуть збиратися, я знаю, наскільки і голову запросили, і мене як голову ТСК для обговорення

того, яка ситуація на енергетичному ринку з точки зору цих потужних крупних споживачів. Бо відверто, ми їх заганяємо зараз.

І, на превеликий жаль, я можу сказати, що в мене величезні питання стосовно реальної конкуренції і контролю з боку відповідних структур як НКРКП, так і Антимонопольного комітету за реальною конкуренцією на енергоринку. У мене величезні питання стосовно механізмів та контролю за тарифоутворенням і за цільовим використанням грошей для природних монополій, як в ОСР, так і ОСП, у мене було дуже багато інформації і претензій до регулятора, і я думаю, що це відчують на собі сьогодні всі споживачі потужні.

І останнє, до речі, інформую, буквально три дні тому комісія розглянула попереднє підвищення тарифів ОСР в середньому на 15 відсотків. Зрозуміло, що там завжди є підґрунтя для цього, зростання ціни, витрати і так далі, але структура тарифу абсолютно незадовільна. Тобто до чого я веду, я просто побоююся на фоні тих величезних боргів, боргових зобов'язань, які не вирішуються роками на енергетичному ринку, причому на всіх його сегментах, ми розуміємо, де там суб'єктивні, де об'єктивні причини, але в цей час, з одного боку, кочегарити, вибачте, нові проекти, які по суті будуть генерувати такі ж самі нові борги, не розібравшись з тим, що є на сьогодні, виглядає досить сумнівно. Тому просто в цьому випадку я хочу, я думаю, що наша фракція таку консервативну позицію займе. Але зі свого боку максимально ми будемо старатися бути професійними, щоб ви нас почули всі і зрозуміли, про що йдеться.

Я переконаний, що аудит, в хорошому розумінні цього слова, ситуації на ринку, боргів, вирішення проблем цих боргів там, де можна заліком, про що міністр казала, про що ми з вами говорили, без цього рухатися далі і генерувати нові борги ризиковано.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Олександрівна Гриб? Да, я бачу.

Є не розумію, чому тут обов'язково борги, тут є можливість робити спільні проєкти, я думаю, що до фінансування європейські країни залучати. Да, таких проєктів...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ні, вони ж стануть учасниками... Ні. Стосовно, щоб ми час не гаяли. Там, дійсно, механізми я розумію, спрощення процедур в цьому плані це позитив безумовний. Але вони всі стануть учасниками ринку і так чи інакше вони будуть, як на мене, формувати або борги, або збільшення тарифу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми розберемося. Я, наскільки розумію, мова не йде, що хтось прийшов будувати сонячну електростанцію і йому дали європейці гроші, він збудував. Мова йде, наприклад, що є у нас труба газотранспортної системи, яка транспортувати може як в одну, так і в іншу сторону, або потенційно, як часто там говорили, Одеса-Броди і, мовляв, далі. І от раптом визнають, що Одеса-Броди і продовження його далі це може бути проєктом спільного...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. По трубі немає претензій, якщо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, що це стосується других інфраструктурних проєктів, а не просто якоїсь генерації.

Або, наприклад, є лінії електропередач. Умовно, я зараз прошу не вважати це як би правдою, це просто приклад. Там на південному заході Польщі є якийсь район, там якийсь тупиковий, де нехватка, дефіцит в електроенергії, а в Словаччині є профіцит. І для того, щоб наповнити, можна тоді лінію протягнути з Словаччину через Україну на південний захід Польщі. І це буде вважатися спільним проєктом, бо Україна заробляє на транспортуванні, Словаччина має профіцит і має збут, а південь, південно-західний... південний схід, пардон, південний схід Польщі, який дефіцитний і

має перебої з електроенергією, має електроенергію і він збалансований. І от такий от проєкт, оце проєкти спільного...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, при всій повазі повністю підтримую, що, дійсно, з точки зору стратегічних національних, транскордонних, транснаціональних це перспективно дуже. Але хочу, щоб ви почули мене. Ми проаналізували структури тарифів ОСП і ОСР, і ми сьогодні бачимо, що там у першу чергу ці тарифи перевантажені чим завгодно, в тому числі, як на мене, непритаманними функціями по викупу там потужностей... ну, майбутніх потужностей цих проєктів по батареях і так далі, але вони не йдуть саме на розвиток мережі і на Smart Grid. І тому ще раз, повністю підтримую стратегічно, але питання тарифоутворення і як це ляже, воно на сьогодні мене дуже серйозно турбує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

У зв'язку з цим я згоден, я думаю, що навіть наша транскордонна співпраця може допомагати, бо коли імпорт обмежується, то і конкуренція обмежується, і споживачі виють від того. І дійсно, є проблема для споживачів, я теж отримав це запрошення і думаю, що відвідаю цей захід. Ми від співпраці можемо і вигравати, коли у нас якісь дефіцитні періоди, коли в нас раптом дорога електроенергія, до нас може приходити імпорт і задовольняти наших споживачів, коли в нас брак. А коли в нас є сонця багато і коли в нас немає браку, то тоді в нас ціна і так може бути достатньо низькою. Тому в зв'язку з цим я пропоную дві речі.

Перше. У нас є підкомітет з питань конкуренції. Максим Миколайович, не робіть вигляд, що ви не чуєте, з питань прозорості, функціонування і конкуренції ринків. Як на мене, це чудовий кейс. Я завтра вас так само запрошую, щоб ви пішли і з споживачами теж поспілкувалися і, можливо, ви їх навіть потім запросите на підкомітет, організуєте такі обговорення, щоб

розібратися дійсно, чи це така об'єктивна ринкова ситуація, чи це є якісь викривлення. Це перше.

А друге стосовно тарифоутворення монополій. У нас має прийти на звіт, сьогодні мені сподобалось, гарно, нормально, чудово поспілкувалися, має прийти, законом передбачено, звіт Регулятора спочатку в комітеті, а потім, якщо забажає парламент, то і в сесійній залі. Ми відповідно можемо запросити на комітет і запитати про тарифоутворення природних монополії мережевих, електричних, газових і там ці всі питання... І суміжних ринків, і ці всі питання можна поставити. А я думаю, що треба, щоб вони до нас прийшли, і треба, щоб вони презентували свій звіт за минулий рік, так, як це передбачено законом, нічого більшого ми не просимо.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую за розуміння.

І ще додаткове одне питання. Це вже для дискусії на фракції, бо я її передбачаю, для того щоб це конструктивне було обговорення. Цей законопроект чіпає земельні питання, водний фонд і так далі. Я розумію, це з точки зору розвитку проєктів це правильно, має бути, ну, примус. Якщо ми говоримо все ж таки про суспільний інтерес, це примус, в принципі, для того, щоб реалізовувати заради суспільного інтересу певні проєкти. Я це підтримую однозначно. Бо ця норма про суспільний інтерес є навіть в Конституції України. Вона погано зараз використовується, але вона є. Я просто до чого. З тими комітетами ці речі ми, вони від них щось отримали, відповідних суміжних, там екологів, якщо це водний там, земельників, розумієте. Бо якщо цього не зробити, може це до того зробити, щоб потім не виплило.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Людмила Олександрівна, а скажіть, будь ласка, мені здається, що ми тут прямо законом якихось дозвільних процедур не змінюємо.

ГРИБ В.О. Нічого не змінюємо законом. Людмила Олександрівна.

ЗЕНЮК Л.О. Ми не змінюємо. Ми не вносимо ніякі зміни в дозвільну систему, абсолютно не вносимо. Вона залишається такою, як у нас в національному законодавстві.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ми не ліземо туди?

ЗЕНЮК Л.О. Ні, ми абсолютно туди не ліземо, абсолютно не ліземо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якби лізли, ми би провели консультації, безумовно, і це правильно було б зробити. У нас таке було, коли ми приймали закон, там було спрощення земельних питань. Ше, пам'ятаєте, тоді Сольський був головою комітету, ми з ними спілкувались і ми знаходили спільну мову. В даному випадку ми говоримо, і тут у нас іде відсилка, що уряд там може розробляти якісь там спрощені процедури. Прямої норми закону, яка змінює існуюче законодавство екологічне там чи водне, тут такого немає.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дивіться, Прикінцеві положення, стаття 15: внести зміни в Лісовий кодекс, Водний кодекс, Земельний кодекс. Ну ми що, діти, чи що?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, почекайте. Ви зачитайте повністю. Яка це стаття, ви кажете?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Прикінцеві положення, Андрій Михайлович. Прикінцеві положення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прикінцеві положення. Це остання...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Оцінка довкілля.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 25 сторінка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да, 25-а. Стаття 15, Прикінцеві положення. Земельний кодекс. Ви мене в незручне становище ставите.

ЗЕНЮК Л.О. Можна, я відповім на це питання?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Так я не проти, я ще раз, я не заганняю вас в тупик. Але коли я кажу, що цим законом ми ліземо в чужі закони, то як мінімум з ними треба узгодити. А не переконувати мене при всій Україні, що я щось неправильно кажу. Там ми нічого... Давайте виважено підходити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, да.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я заради конструктиву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію, да.

Людмила Олександрівна, скажіть, прокоментуйте.

ЗЕНЮК Л.О. Там вносяться зміни в строки, оскільки в європейській системі графік прийняття комплексного рішення має бути протягом 3,5 року від моменту початку до моменту узгодження всіх дозвільних процедур.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, дивіться, давайте об'єктивно. Вносяться зміни в строки, нам тоді треба це проговорити. Нічого тут в тому такого не бачу. Нам тоді треба проговорити все, що стосується Лісового кодексу, Водного кодексу. Якщо це змінюються строки чи будь-яке це, нам треба проговорити. Якщо можна...

ЗЕНЮК Л.О. Це строки додані. Взагалі їх не було, вони просто додані строки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все одно додані так додані, треба проговорити. Нема ж проблем проговорити? Давайте поговоримо.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Земельний кодекс. Обґрунтування необхідності викупу або відведення земельної ділянки у разі реалізації проектів, тра-та-та. Причому мова йде про місцеві органи влади. Ви ж розумієте... Я до вас, Андрій Михайлович, ви ж розумієте, наскільки це буде в залі. То моя пропозиція прибрати це тут краще, розумієте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми його не можемо прибрати, бо не можемо до першого читання змінювати.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Не прибрати, з ними узгодити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З ними проговорити, звичайно.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. З ними як мінімум. А не ...*(Не чути)*, на біле чорне казати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, дивіться, нам треба буде проговорити, пояснити. Дивіться, давайте ми не будемо декілька розмов вести одночасно. Треба проговорити нам з екологічним комітетом, можливо, навіть Міністерство екології вже, на жаль, немає, але з ними...

І, до речі, нас Світлана Василівна підтримала, вона і те розуміє, і те розуміє, щоб вони... І проговорити, пояснити, якщо треба, обмінятися позиціями, думками, і, може, там взагалі це там, цей строк взагалі не має

ніякого значення, а сама процедура не міняється, там сесія як має прийняти, так і має прийняти. І навіть з асоціаціями, я думаю, що, громад, є Асоціація міст і є Асоціація ще там громад, теж з ними проговорити, що тут є. Я думаю, що не повинно бути з цим проблем, і точно ми можемо, комунікація – це завжди добре. Тому, давайте, я вважаю, що це слухне зауваження і треба проговорювати, це буде краще для нас всіх і для законопроекту. Приховувати нічого ми тут не будемо і не збираємось.

Так, окей, тоді це зафіксували, що це проговорюємо. Решта у нас чогось такого тут немає.

Тоді давайте я ставлю на голосування питання про підтримку цього законопроекту. Рекомендувати проголосувати в першому читанні і включити в порядок денний.

Бондар Михайло Леонтійович.

ГРИБ В.О. Андрій Михайлович, можна я? В мене зараз зв'язок може пропасти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу. Ви голосуєте – за, да?

ГРИБ В.О. Я голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Тоді Гриб Вікторія Олександрівна – за.

Далі, Бондар Михайло Леонтійович. Бондар Михайло Леонтійович.

Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. За. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що в кого прикордонні там області і округи, і регіони, то мають бути – за, бо там можуть бути нові проекти.

Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович. Кіт Андрій Богданович.

Козир Сергій В'ячеславович. Козир Сергій В'ячеславович.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. За. Красов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Утримався. На жаль, ви до зауважень не дослухалися. Ну я попереджав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович. Мулик Роман Миронович.
Нагорняк Сергій Володимирович. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

МУЛИК Р.М. Мулик – за, Андрій Михайлович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик – за. Є.
Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.
Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. За включення в порядок денний і за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

КОЗИР С.В. Андрій Михайлович, Козир – за. Прошу записати мій голос.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир – за. Сергій В'ячеславович, да?

КОЗИР С.В. Да, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков – утримався.

Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

17. 17 – за.

СОВСУН І.Р. Андрій Михайлович, зарахуйте мене, Совсун – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун також – за.

18 – за, 2 – утрималися.

В першому читанні відповідно будемо розглядати, а далі будемо доопрацьовувати. Є. Дякую.

Наступний законопроект у нас, наступний... Там, де ми не головний комітет, але не бачу цих... Проект Закону про ратифікацію Фінансової угоди "Програма відновлення України III" Транш В між Україною та Європейським

інвестиційним банком, Президент України Володимир Зеленський (номер 0330).

І так само про біометан. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України" щодо спрощення експорту біометану українського виробництва на глобальні ринки (автори: Жупанин, Камельчук, Лабазюк, Герус та інші).

Чи є тут коментарі по цих... Прошу. Скажи два слова.

_____. Отже, пам'ятаєте, ми приймали перед тим, колеги, законопроект 9456: зміни до Митного кодексу України щодо митного оформлення біометану. Він фактично виділив під біометан окремий код УКТЗЕД і відкрив експорт цієї продукції за кордон. Це була комплексна тоді позиція асоціацій, виробників, експортерів, ми робили багато робочих груп разом з податковим комітетом, все узгодили, все працює. Цей проект 13395, це логічне продовження розвитку експорту. В Україні галузь працює, на наступний рік ми чекаємо понад п'ять працюючих заводів, тобто може буде більше, і понад 1 мільярд кубометрів річного виробництва до 2030 року.

Фактично йде мова про те, щоб зняти обмежуваче мито на експорт 35 відсотків. Великобританія, Швейцарія і ряд інших країн зацікавлені в нашому продукті, але фактично це не дає можливість розпочати торгівлю. Цей проект, він простий, він фактично створює можливість позбутися цього мита, як я сказав, тому прошу підтримати цю ініціативу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

ЛАБАЗЮК С.П. Андрій Михайлович, якщо можна, декілька слів буквально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу. Прошу.

ЛАБАЗЮК С.П. Шановні колеги, дякую за такий конструктивний комітет. Скажу, приємно бути присутнім сьогодні, слухати, як ви активно ведете діалог і підтримуєте сьогодні галузі розвитку альтернативної енергетики.

І, дійсно, щодо біометану сьогодні ми маємо ситуацію, коли вже бізнес розпочав робити свої перші кроки, є збудовані перші заводи, запуснені, є відекспортований перший раз, але є багато неточностей, і нам потрібно сьогодні вже, і, Світлана Василівна, ви піднімали дане питання, дорегулювати і відстояти дану галузь. Тому прохання підтримати цей короткий, але надзвичайно важливий законопроект 13395, щоби ми якомога швидше дали повноцінну "зелену" дорогу даній галузі, яка, я переконаний, геометричною площиною буде розвиватися.

Перспектива є, аграрний сектор сьогодні стоїть, і не тільки аграрний сектор, а і бізнес готовий інвестувати гроші для даного розвитку. Тому прошу підтримати Міненерго, наскільки розумію, Мінфін, Мінагро підтримує даний законопроект, щоби ми разом всі комітети, на податковий комітет, який є головним по даному законопроекту, підготували і в залі одноголосно прийняли.

Тому дякую вам за плідну роботу всім співавторів даного законопроекту, і наскільки я розумію, профільне міністерство також підтримає. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, Сергій Петрович. Сергій Петрович Лабазюк = перший автор цього законопроекту, тому дуже добре, що відстоює свій законопроект і включається на комітет. Дякую вам.

Прошу, Міністерство енергетики. Бачу, є пан заступник міністра. Пане Романе, вам слово.

АНДАРАК Р.В. Андрій Михайлович, добрий день, колеги, дякую. Одразу прокоментую, тому що мушу бігти на іншу зустріч, по біометану, тут трошки піднімали це питання під час обговорення з міністром.

Дійсно, ми зараз провели технічну роботу і очікуємо зауваження Європейської комісії щодо нашої системи, очевидно, будуть певні коментарі. Але вже наперед відносно неофіційно ми чули від ГД-енергетики, що потрібно забезпечити перехід на енергетичні одиниці. Тобто не вимірювати тисячами кубометрів газу, а вимірювати в атомі.

У нас таке рішення парламент уже прийняв, формулювання наразі звучить: з 1 травня, що настає після скасування військового стану. Ми би пропонували зробити це з 1 травня 26-го року. Якщо буде можливість така під час доопрацювання цього законопроекту, там під час підготовки до другого читання внести відповідні правки, було б корисно. Якщо ні, тоді ми підготуємо і внесемо відповідний законопроект.

Я тільки це хотів прокоментувати, обидва законопроекти, цей і наступний, підтримується.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зафіксували про енергетичні одиниці, треба актуалізувати питання, щоб його... Окей. Дякую вам.

Дивіться, якщо немає заперечень, може, тоді два цих... два законопроекти відразу, ми там не головний комітет в першому і в другому, і два поставити на голосування.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. За основу і в цілому, да, ми від нашого комітету, даліше їх все одно будуть головні комітети розглядати, їхня рекомендація буде головною.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А цей другий...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там, де ратифікація фінансової угоди... Це, я думаю, що це податковий. Податковий.

_____. Доброго дня. Мінрозвитку. Бюджетний комітет там головний по ратифікації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, по ратифікації головний бюджетний комітет, а по біоетанолу... а по біометану...

(Загальна дискусія)

Секундочку, секундочку. Про ратифікації. Там по ратифікації головний – бюджетний чи головний – з міжнародних, чи з європейської інтеграції?

_____. Бюджетний, він останній розглядає. Вчора ми пройшли вже Комітет європейської інтеграції, вони схвалили. І останнім буде розглядати бюджетний, вони головні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей, зрозуміло. Добре.

Я тоді підтримую...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А можна одне питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. При всій повазі я хочу підтримати біометан. А чого там немає навіть науково-експертного документа?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Важко сказати, але він зареєстрований був давно. Це не є прямо дуже...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ну, він 23.06.2025.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, місяць часу.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, давайте звернемося. В нас до пленарного засідання ще часу буде, я думаю, що висновок буде.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ще раз, в мене величезне, після останніх подій, величезне бажання рухатися настільки в процедурі, що ви навіть собі не можете уявити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Наполягаєте, щоб розділили голосування, щоб ви могли окремо по цьому, окремо по цьому, чи як, чи все рівно?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ні, мені... А ви хочете який, ратифікацію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ратифікація Фінансової угоди і це...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я збираюся підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте окремо йдемо. Добре.

0330, про ратифікацію Фінансової угоди. Більше коментарів тут немає ні в кого? Можливо, хтось по відеозв'язку? Немає про ратифікацію Фінансової угоди. Тоді давайте рухатися.

Бондар Михайло Леонтійович.

_____. За основу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. За основу і в цілому підтримати, да. А так... основні комітети будуть свою позицію давати.

Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

Жупанин Андрій Вікторович. Жупанин Андрій...

Юффе Юлій Якович.

ЮФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігоревич.

КРАСОВ О.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович. Мулик Роман Миронович.
Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

МУЛИК Р.М. Мулик – за, Андрій Михайлович. Щось зі зв'язком.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є, зафіксував.

МУЛИК Р.М. Дякую. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський – за?

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Є.

Скороход Анна Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна.

СКОРОХОД А.К. Скороход – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Є, дякую.

Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. За Юрченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

18 – за. Рішення прийнято.

ЖУПАНИН А.В. Жупанин – за, до речі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Жупанин – за. Є, відмітив.

19 – за. Рішення прийнято.

І тепер по біометану. Андрій Вікторович, не відключайтеся. По біометану, 13395.

Бондар Михайло Леонтійович.

Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За основу і в цілому, да. За, є.

Гриб Вікторія Олександрівна.

_____. За основу і в цілому?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ми ж не основний комітет, ми даємо рекомендацію, а далі воно ж, думаю, що не буде... від Гетманцева залежить, точніше, від комітету, який очолює Данило Гетманцев.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За біометан.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо коротко, в чому там суть, Андрій Вікторович? Біометан ми всі підтримуємо на політичному рівні, зрозуміло. Там суть в тому, що є якісь країни, Швейцарія і ще якісь, які не є членами Європейського Союзу і де є мито на... Поясніть, будь ласка.

ЖУПАНИН А.В. Да, є країни за межами Європейського Союзу, куди Україна дуже хотіла постачати біометан. Однак через суперечності в законодавстві і через внутрішні норми будь-який експорт такого біометану до цих країн, знову ж таки які не є членами Європейського Союзу, обкладається додатковими платежами. І суть законопроекту – це просити, по суті, прибрати ці норми, які накладають зобов'язання на експортерів сплачувати ці додаткові платежі, для того щоб зробити, по-перше, правила рівні з правилами, які взагалі діють по Європейський Союзу; а, по-друге, відкрити ці ринки для транспортування, експортування біометану до цих країн. Тому що зараз ми активно шукаємо покупців за кордоном, і такі країни, як Швейцарія, для нас є привабливими. Тому нам потрібно дозволяти нашим виробникам туди виходити, там шукати собі покупців. Однак за таких умов їм це доволі складно, тому що вони і так мають зараз проблеми з визнанням взагалі біометану таким, який має право на надбавку, на преміальну ціну, а тут ще ми маємо знову ж таки мито чи інші платежі, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви пам'ятаєте ставку мита, там щось 35 відсотків, якась велика ставка.

ЖУПАНИН А.В. Да, 20 чи 35, я от не пригадую точно, але, можливо, ближче до 35.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто получается, що в Німеччину без мита, бо Євросоюз, Швейцарія раптом 35 відсотків мито на біометан. І цим законом ми пропонуємо ці мита зняти з Британії, з Швейцарії, хто там ще, Норвегія чи хто там ще, коротше, ще з деяких країн, які не входять в Європейський Союз. Ось в чому суть цього законопроекту. Тому це митний по суті законопроект і це точно Комітет з питань фінансів, податкової і митної політики.

Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович. Мулик Роман Миронович.
Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

МУЛИК Р.М. Андрій Михайлович, Мулик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик – за. Є.

МУЛИК Р.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович. Семінський Олег
Валерійович.

Скороход Анна Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Перепрошую. Семінський за біометан. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський – за. Це вже не біоетанол, це біометан.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Біометан, я сказав біометан.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 18 голосів – за. Рішення прийнято.

І в нас є ще питання. Пропозиції Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг до порядку денного чотирнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання і про затвердження плану роботи Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг на період чотирнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Це ми традиційно беремо всі законопроекти, які зареєстровані, які ще не розглянуті, і їх в план робіт на наступну сесію. Я це завжди повторюю і повторю зараз, що це не означає, що ті законопроекти попадають, а інші законопроекти не попадають. Наприклад, я думаю, що цей законопроект наш попередній, чи попередні, які ми сьогодні розглядали, вони, можливо, і не

були в плані сесії попередньої, але вони реєструються, якщо вони є актуальними, ми їх швидко, оперативно розглядаємо.

Тому в мене прохання, тут нам до 15 серпня, по-моєму, треба подати на керівництво Верховної Ради, тому підтримати оці два питання, п'яте і шосте воно в нас було як розіслане, можна навіть одним голосуванням, бо вони однотипні, підтримати і зробити, а далі ми все одно працюємо так як завжди.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. І потім ще пару слів "Різне".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, "Різне".

Тоді підтримати розіслані пропозиції Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг до прядку денного чотирнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання і затвердити план роботи Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг на період чотирнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Бондар Михайло Леонтійович. Останнє голосування на сьогодні.

Бондар Михайло Леонтійович.

Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

Бондар Михайло Леонтійович – за? Добре. За план робіт, коротше, план робіт комітету на чотирнадцяту сесію.

Гриб Вікторія Олександрівна. Гриб Вікторія Олександрівна.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. Андрій Михайлович, я підтримую, але вам чесно скажу, що, може, нам би сісти і ту таблицю почистити. Ми з вами прекрасно знаємо, що 95 відсотків тих законопроектів ніколи в житті на комітеті, напевно, що розглянуті не будуть. Могли просто не переносити цю роботу. Зараз підтримую. Може, на п'ятнадцяту сесію буде зміст... трошки детальніше сісти, хоча би повідсіювати зайве.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не проти. Тут я казав, нам до 15 серпня треба. Взагалі я не проти, просто чого ми особливо не відсіюємо, Олег мене постійно питає. Тому що є законопроект якихось народних депутатів, когось десь відсіємо, викреслимо, хтось буде щось підозрювати, що спеціально не включили, воно там, чесно кажучи, великого юридичного значення не має, чи воно включено, чи не включено, все одно ми можемо розглядати їх.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. На сім питань ми почистили принаймні. Але є ще багато, я не заперечую. Це не сильно багато, думаю. Загалом я підтримую, немає питань, можемо наступного разу і почистити.

Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. Мулик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна.

Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Юнаков також – за. Так? Юнаков також був за, по-моєму, він не казав, що за.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер. Дякую. Почули.

17 – за. Рішення прийнято. Дякую.

І переходимо в розділ "Різне". Прошу, Олексій Юрійович Кучеренко.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Я два слова, колеги, тим, хто лишився ще до кінця. Просто є така пропозиція, послухайте трошки, може, приймете.

Ми вже з вами тут практично шість років. Ми ще, чесно кажучи, дивлячись на ситуацію, важко сказати, скільки нам ще доведеться так

конструктивно попрацювати. Ми вже всі розуміємо все і про ситуацію, і один про одного. Моя пропозиція, щоб ми якось достойно провели остаток каденції, стільки, скільки часу відведено. А ця достойність може полягати тільки в одному – в дуже жорсткому дотриманні регламентів, процедур, листування, відкритості і іншого, для того щоб потім не соромно було дивитися в очі один одному і щоб і далі могли якось там... кожен по-своєму закінчити цю каденцію. Це таке, мій просто заклик.

Я чому просто хочу звернути увагу. Я достатньо ретельно проаналізував останнє голосування. Давайте будемо відвертими, всі останні законопроекти, вони так чи інакше носять, в хорошому розумінні, лобістський характер, оскільки дійсно вони просувають інтереси бізнесу того чи іншого секторального, і це абсолютно не є погано, чесно я вам скажу. Бо ми ж розуміємо, що в цій ситуації дійсно тільки на бізнес можна сподіватися в плані інвестицій. До речі, це два останні законопроекти, які ми сьогодні голосували. Ми ж все розуміємо, ми відкриємо певні можливості для українського бізнесу і іноземного.

Але я до чого веду, я з іншого боку аналізую, що у нас роками ті законопроекти, які з точки зору держави і захисту інтересів держави, державних інституцій, тих же самих споживачів, вони потрапляють в другу чи в третю категорію.

Вам простий приклад. Три дні тому я брав участь у засіданні штабу по землі на чолі з паном Кулебою. Зазвичай і ви берете, Андрій Михайлович, і пані Гриб, і всі. І там стало питання від тих мерів, тепловиків, міністерства: а чому саме ми з вами не спромоглися розглянути проект Закону про теплопостачання щодо... вибачте, як він, про врегулювання кредиторської заборгованості підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення. Він більше року пролежав в нашому комітеті. Зайшов 20.05. Ініціатор – це ваш уряд, український, давайте так, але не наш. Але я як колишній урядовець хочу вам сказати, що далеко не завжди уряд дає дурні пропозиції, все ж таки це уряд український. І от я аналізую, скільки урядових пропозицій лишилося

без розгляду за останні роки в нашому комітеті. В мене цілий перелік, розумієте. І про ринок електроенергії щодо врегулювання податкового боргу постачальника "останньої надії", щодо державного енергетичного нагляду (контролю) в сфері теплопостачання, там і так далі, і тому подібне, десятки.

Я до чого закликаю. Нема питань, давайте так, бізнес завжди буде просувати дуже активно свої закони, і ми нікуди від цього не дінемося, і ми це відчуваємо. Але ж давайте подбаємо і про інтереси державних інституцій, про споживача, про інші речі, без яких ця вся реформа вона зайде в глухий кут, розумієте, повірте мені. Це такий заклик, я не хочу там, без моралі, без всього, але щоб ми до цього абсолютно нормально ставилися. Мені здається, це би нам несоромно потім в очі було дивитися один одному. Ви сприймайте як хочете і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може при цьому прокоментую?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да. І якщо дозволите, Андрій Михайлович, я дуже радий і вдячний, що сьогодні от ви нам роздали, секретаріат, два листи таких чудових, один з перекладом, інший без, від Energy Community на вас. Тобто це дуже прошу, да, от мені особисто дуже цікаво листування комітету, комітету, не вашого особистого як депутата, а саме комітету, з усіма без виключення інституціями, розумієте. Я хочу знати, що пишеться на бланках комітету від імені комітету і кому пишеться, і що отримується комітетом від тих чи інших інституцій. І сподіваюсь, що це стане хорошою практикою.

А єдине до вас, Андрій Михайлович, і до секретаріату, стосовно законопроекту про регулятор, лист від Energy Community, тут...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що то за лист, нам приходив лист?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я вам покажу, на вас, на вас особисто, Dear mister Gerus...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воно в нас десь тут є роздано?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ну да, да. Я читаю документи, друзі. Я просто читаю документи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чого воно сьогодні роздано, ми ж сьогодні цей законопроект не розглядали.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. То тут мова йде, що є в додатку і драфт цього закону про регулятор. А можна його попросити, щоб він, додано його так само було, якщо він є?

ГОЛОВУЮЧИЙ. У Світлани Василівни хіба що, якщо...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ні, дивіться, тут лист від Energy Community на Dear mister Gerus...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що ви пороздавали, поясніть, будь ласка. Включіть мікрофон і поясніть, що це таке.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Будь ласка. Будь ласка, останнє речення читайте англійське.

ДУДКІН О.М. *(Не чути)*... це про проекти спільного інтересу. І у вас є цей законопроект на українській мові відповідно, який погоджений був *(Не чути)* Це лист погодження законопроекту 13450 з енергетичним... *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А є цей додаток?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це мова йде про оцей от закон.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Чудово. Тоді без претензій. Буду дуже вдячний, якщо листування на комітет будуть до нього мати доступ члени комітету. Я чудово розумію, про що я кажу. Дуже чудово я розумію, про що я кажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег, все, що надходить на комітет, я вже колись це говорив, декілька років тому говорив, якщо приходить воно там на Комітет з питань енергетики, автоматично...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. На комітет. Якщо особисто, я не...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розіслати. І розсилається. Я, до речі, хочу, бо хтось колись запитував, а потім каже, ні, я не прочитав імейл, я його не завжди читаю. Він розсилається на радівські імейли. Просто радівські імейли, чесно кажучи, я раніше не завжди читав, зараз я регулярно читаю, просто звертайте увагу на те, що приходить на комітет або якісь там такі новини, чи там є якийсь звіт, які енергетичні закони зареєстровані за тиждень, по-моєму, таке бачив. Воно приходить все на радівські імейли. Так що ви дивіться. Я ще раз прошу, дійсно, відправляйте. Взагалі тут немає ніяких питань, ніяких сумнівів, ніяких цих...

Стосовно законопроектів. Ну, скажемо так, це оціночне судження, який законопроект там відстоюють державні інституції, який є там лобістським чи... Тому що, якщо говорити про мораторій на стягування боргів, то це означає, що різні компанії, теплокомуненерго, є навіть якісь електростанції, є різні компанії, які іноді державної власності, а іноді недержавної власності, перестають платити по рішеннях суду і перестають платити державній інституції, яка називається НАК "Нафтогаз України". Тому від цього законопроекту програє НАК "Нафтогаз", програє дуже сильно. І програє дуже сильно. Тому відповідно НАК каже: ми зараз в ситуації такій, що нам

розбомбили цю газову інфраструктуру, нам треба закачати газ, нам треба на це гроші. Але тим, кому ми газ продали, з них ми гроші стягувати як би не будемо мати право, і є ризик.

Тому, знову-таки, я абсолютно відверто кажу, є ті, хто за, і ті, хто проти. Я кажу, дивіться, це питання має... я навіть не хочу його сам вирішувати, то забагато, як на мене, його вирішувати, давайте ми прийдемо на 15 хвилин, запросимо всіх, хто хоче, до Прем'єр-міністра або першого віце-прем'єр-міністра, або хтось. І Прем'єр-міністр скаже: да, ми вибираємо, тут є мінуси і плюси, тут є мінуси і плюси, но я як Прем'єр-міністр я вважаю, що ліквідність нафтогазового пріоритету нижче, а ліквідність там тецок і ТКЕ по пріоритету вище, я беру на себе це політичне рішення, я його приймаю. І якщо вони скажуть, що, так, і ми так справимося, то ми тоді це приймемо. Бо інакше в нас може бути ситуація, це погано, коли якесь ТКЕ чи ТЕЦ не має газу для свої потреб, а може бути, що НАК "Нафтогаз" не має обсягу газу для потреб країни. І це теж може бути ще більша проблема. Тому він має мати фінансовий ресурс для того, щоб цей газ купляти. Вони зараз між собою... А, до речі, і Мінфін там теж на стороні Нафтогазу. Тому, з одної сторони, є Мінфін і Нафтогаз, з другої сторони... Я просто хочу, щоб в них на нараді, бажано Прем'єр-міністра, прийняти рішення, і тоді ми розуміємо, що всі усвідомлюють, що ми робимо і так воно і рухається.

Прошу, Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, ще раз, прошу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так було би збалансовано.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я ще раз, я в багатьох позиціях підтримую вашу позицію. Але ще раз, якщо заходить в 2024 році 20.05, в травні, законопроект від... урядовий, хоча Максим зараз про свій так само може скаже. Да, я правильно зрозумів? Да, і я тебе підтримую. І цей законопроект урядовий,

який пройшов Кабінет Міністрів за підписом Шмигаль, щодо врегулювання кредиторської заборгованості підприємств тепловодопостачання та водовідведення, нам не треба дуже багато думати, нам треба його розглянути на комітеті, запросити розробників, всіх суміжників, і з'ясувати для себе: ми його підтримуємо чи не підтримуємо. Але тоді кожен із нас буде мати можливість на будь-якій зустрічі з виборцями, на Раді сказати чітко позицію. А так мені на штабі довелося, коли претензія, що ви в комітеті рік не змогли розглянути цей законопроект, мені прийшлося від імені всього комітету вибачитися, взяти відповідальність за комітет, але сказати, що я не розумію, чому за рік ми не спромоглися це розглянути. Ось і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Прошу, Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Шановні колеги, друзі, маленька ремарка. У зв'язку з прийнятим рішенням щодо зміни уряду попередній законопроект урядовий і включно з цим відкликаний. Я вніс альтернативний для того, щоби започаткувати дискусію на базі нашого комітету. Водночас дискусії вже не може бути, оскільки уряд змінився, очевидно, можливо, у нього інша позиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас безальтернативний шлях підтримати ваш законопроект.

ХЛАПУК М.М. Ні, ні, для дискусії. Шановний пане голово комітету, маленьке уточнення. Я би пропонував такі наради не на базі, не в кабінетах Кабінету Міністрів, підзвітного і підконтрольного парламенту, а в парламентських комітетах. Перше.

Друге. У нас є профільний віцепрем'єр-міністр, який займається дуже глибоко цими питаннями, який на своїй посаді значно довше ніж пані Свириденко на посаді Прем'єр-міністра, і, очевидно, він би мав вже глибоко

увійти в це питання, і міг би бути ключовим лідером цього процесу з боку Кабінету Міністрів.

Водночас нагадаю нашим колегам, що зараз бюджетний комітет розглядає пропозиції до бюджету, і там наскільки я пам'ятаю, подана правка від членів нашого комітету з приводу можливого шляху врегулювання різниці в тарифах.

І я зі свого боку сьогодні наголосив на засіданні новій пані міністерці стосовно важливості питання врегулювання боргів в різних сферах і на різних ринках. Я сподіваюсь, вона теж стане нашим партнером і союзником нашим, України і українців, а не просто нашого комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Різниця в тарифах, я думаю, це тут, де ми, в принципі, можемо мати спільну позицію, бо ми зі сторони енергетики дивимося. Знову-таки воно там впирається в Мінфін, але таку норму ми запропонували. І по тій нормі, так само думаю, що це треба йти і має бути політичне рішення або Прем'єр-міністра, або з Мінфіном, щоби була якась домовленість, в що я слабо вірю. І коли домовленості немає, тому, мабуть, тільки Прем'єр-міністр, знов-таки треба йти. Бо це такі питання, які як би, воно є плюси і мінуси у кожного рішення, їх треба просто усвідомлювати і сказати, от все, ми політично приймаємо рішення так, це для нас важливіше, а це ми якось будемо розрулювати вже цей...

По РВТ, я думаю, теж було б добре, якби підтримали. І я це говорю Нафтогазу, і міністерству пана Кулеби, що треба ініціювати спільну нараду з Мінфіном і, мабуть, з Прем'єр-міністром України.

Прошу, Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, ми про одне говоримо, але я переконаний, що якби ми на засіданні комітету в офіційному режимі, і не треба багато питань, це одне дуже глобальне питання, провели повноцінне засідання, запросивши Мінфін, міністерства відповідні в першу чергу

Мінрегіон, безумовно, і Мінрегіон, Асоціацію міст України, Теплокомуненерго і так далі, і я думаю, що вони 10 разів... Нафтогаз. Безумовно, вони б 10 разів подумали перед тим, як на... Я вам, перше, гарантую, нас би дивилася вся Україна, всі зацікавлені ТКЕ, мери, тра-та-та. Друге. Ми би всі розуміли, що ми свою місію виконуємо професійно, і як мінімум ми б свою відповідальність так би мовити продемонстрували. А, третє, хай всі дорослі хлопчики, і міністр фінансів, і інші, хай вони перед всією Україною свою позицію захищають.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але ж ви розумієте, що якщо є проведена різниця в тарифах, то це питання, воно в значній мірі вже відпадає, того що ті борги були закриті різницею в тарифах, і тоді цей мораторій не потрібний, бо прогонкою ці борги закриються.

Тому, на мою думку, якщо держава колись сказала, що тарифи будуть нижчі ніж їх собівартість, то наступний логічний крок державі тоді сказати: а оцим от ресурсом ми його...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Так треба, мабуть, щоб... До речі, той 12479 ініціював так само Кабінет Міністрів у 2022 році, і бажано було б, щоб він і відповідав за це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Тоді ми маємо постукати... Я думаю, що неважливо, чи то буде на базі комітету, чи то буде десь у Кабміні, але нам треба достукатися, мабуть, до Юлії Анатоліївни і точно з Міністерством фінансів провести цю нараду. А все почалося, до речі... А все почалося, знаєте, від чого, теж від урядового законопроекту, яким ми ввели мораторій на ці... Тому не всі урядові законопроекти однаково як би мудрі і корисні.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А от, на жаль, той законопроект, він заходив абсолютно в турборежимі, і намагалися...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да ні, це вже був десь серпень 2022 року, вже вроді не сильно турборежим був, ну але...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та ні, з Офісу ніхто не підштовхував, це просто міністерство, вони вирішили, що чомусь це законом, на мою думку, це...

Окей, це питання актуальне і треба буде його проговорити, щоб було прийнято політичне рішення і всі просто усвідомлювали плюси і мінуси, ось і все. Я думаю, що якщо таку нараду зібрати, то там за одну-дві наради буде видно, хто, як би який сценарій більш ймовірний, і там можна буде знайти рішення тоді якесь. Окей?

Ще якісь питання у нас є? Якщо немає, все.

Тоді наразі всім дякую. Шкода, що ми не головний комітет ще по цьому закону, ще могли б його розглянути.